

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 15, 2011 • Vol. CII Nr. 153

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-14-11

PERIODICALS

Lietuvių išeivijos sporto mėgėjų organizacijoje vyksta kartų kaita – 5 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

- Lietuva laimės tik mąstydamą globaliai – 2, 14
- Link teisingesnės valstybės – 3
- Juokiasi puodas, kad katilas – juodas – 3, 14
- St. Petersburg Lietuvių klubo dovana – 4
- „Skautybės kelias“ – 6
- „Draugo“ lietuviukai – 7
- „Draugo“ knygynėlis – 8
- Surengtas X Valdovų rūmų paramos vakaras – 12–13
- Anais laikais (9) – 13
- Ryga didžiuojasi esanti Kalėdų eglutės gimtine – 15

Valiutų santykis
1 USD — 2.65 LT
1 EUR — 3.45 LT

Čikagos Navy Pier vėl sukosi lietuvių poros

Čikaga (LR gen. konsulato Čikagoje info) – Gruodžio 11 d. didžiausiame Čikagos laisvalaikio ir pramogų centre Navy Pier vyko lietuviškų tautinių šokių kolektyvų pasirodymas. Šiais metais pristatyti lietuvišką programą kasmetiniame festivalyje „Žiemos stebuklai“ LR generalinis konsulas Čikagoje pakvietė „Lietuvos vyčius“ ir „Suktinį“.

Programą pradėjusi LR generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė, pasveikino margaspalvį žiūrovų būrį artėjančių švenčių proga ir pristatė Lidijos Ringienės bei Birutės Matukonienės vadovaujamas „Lietuvos vyčius“ šokėjas ir Giedrės Elekšytės vadovaujamą „Suktinio“ kolektyvą. Programos metu L. Ringienė papasakojo apie senąsias lietuvių Kūčių ir šv. Kalėdų tradicijas, burtus, o G. Elekšytė pakomentavo senovinį „Suktinio“ porų atliekamą žaidimą. Programos pabaigoje šokėjai pakvietė žiūrovus pasimokyti lietuviško šokio žingsnelių ir kartu pašokti.

Navy Pier festivalyje koncertavę kolektyvai „Lietuvos vyčiai“ ir „Suktinis“ su generaline konsule S. Aniuliene (stovi pirma iš kairės). O. Eidukytės nuotr.

Kaip ir kasmet, tarp festivalio „Žiemos stebuklai“ kalėdinių eglučių puikavosi ir lietuviškoji „šiaudi-

nukais“ dabinta eglutė, kurią papuošė menininkė Marija Kriaučiūnienė.

Europos Tarybos raginimas Lenkijai rūpintis lietuvių kalba

Briuselis (BNS) – Europos Tarybos (ET) atstovai paragino Lenkijos valdžią labiau rūpintis lietuvių kalbos padėtimi lietuvių gausiai gyvenamuose rajonuose. Įvertinęs, kaip Lenkija laikosi Europos regioninių, arba mažumų, kalbų chartijos, žinovų komitetas paragino patobulinti tautinių mažumų švietimo finansavimą, nes dabartinė tvarka esą neskatina mokytiis tautinės mažumos kalba. ET taip pat pasiūlė Lenkijos valdžiai persvarstyti reikalavimą dėl klasių, ku-

rioms dėstoma lietuvių kalba, sudarymo.

Gruodžio 7 d. paskelbtoje ataskaitoje taip pat pažymima, kad lietuvių kalbai pagalbinės kalbos statusas suteiktas tik Punsko valsčiuje, tačiau ne kituose Seinų apskrities valsčiuose, nors dviejuose iš jų lietuviai sudaro 19 proc. ir 8 proc. gyventojų. Paskak ET atstovų, tai neužtikrina tinkamos lietuvių kalbos apsaugos „dviejose savivaldybėse, kur lietuviai tradiciškai gyvena ir sudaro tin-

kama skaičių šiam išsipareigojimui”.

Dokumente taip pat atkreiptas dėmesys į nepakankamą rūpestį lietuvių kalba žiniasklaidoje – Balstogės radijo stotis laidą lietuvių kalba transliuoja tris kartus per savaitę, o per televiziją keturis kartus per mėnesį rodoma laida dėl techninių priežasčių nematoma lietuvių gyvenamuose rajonuose. ET paragino Lenkijos valdžią pasirūpinti, kad išeitų bent vienas savaitraštis lietuvių kalba.

Europos Parlamento vadovai pasmerkė Didžiąją Britaniją

Briuselis (BNS) – Europos Parlamento (EP) vadovai pasmerkė Didžiosios Britanijos „savanaudišką“ sprendimą stabdyti Europos Sąjungos (ES) sutarties pakeitimus, o konservatyviųjų partijų grupės vadovas pareiškė, kad reikėtų iš naujo apsvarstyti Londonui suteiktas lengvatas.

Vadinamosios „Thatcher lengvatos“, kurias buvusi Didžiosios Britanijos premjerė Margaret Thatcher išsikovojo 1984 metais, leidžia Londonui kasmet susigrąžinti milijardus eurų įmokų į ES biudžetą vietoje išmokų žemės ūkiui, kurias gauna Prancūzija ir Vokietija. Didžiosios Britanijos izdo departamento duomenimis, pernai šalis susigrąžino 3,1 mlrd. svarų (apie 11,7 mlrd. eurų), o per 2007–2013 metų biudžetinių laikotarpį turėtų atgauti iš viso 26 mlrd. svarų.

Buvęs Belgijos premjeras Guy Verhofstadt sakė, kad D. Cameron sprendimas vetuoti ES sutarties pakeitimus, kurie turi užtikrinti glaudesnę Bendrijos šalių fiskalinę ir ekonominę integraciją, artimiausiu laiku bus vertinami kaip „didžiausia klaida jo gyvenime“. Tuo tarpu euroskeptikų vadovas Nigel Farage iš Jungtinės Karalystės Nepriklausomybės partijos pareiškė, kad tikėtini atsakomieji Briuselio veiksmai gali suteikti pagrindą Anglijos ir nepatenkintos Škotijos vyriausybės „didžiajam pabėgimui“ iš ES.

LR gen. konsulas New York Valdemaras Sarapinas (k.) su prof. Tomu Venclova. LR generalinio konsulato New York nuotr.

New York lietuviai susitiko su prof. Tomu Venclova

New York (LR gen. konsulato New York info) – Š. m. gruodžio 8 d. Lietuvos generalinis konsulas New York ir JAV Lietuvių Bendruomenės New York apygarda pakvietė tautiečius į susitikimą su publicistu, vertėju, poetu prof. Tomu Venclova. Susirinkusiuosius pasveikinęs Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas pažymėjo, kad susitikimas su prof. Tomu Venclova, vienu žymiausių Lietuvos intelektualų, yra iš tiesų svarbus įvykis New York lietuvių bendruomenės gyvenime. Susivienijimo lietuvių Amerikoje salėje susirinkusieji klasėsi T. Venclovos skaitomų eilių, pamąstymų būties, kūrybos ir istorijos temomis.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Žinant lietuvių aistrą grybams ir grybavimui, turėtų kilti klausimas, kodėl iki šiol grybų mokslas, arba mikologijos pasaulyje nėra nė vienos lietuviškos pavardės. Džiugu, kad į šį klausimą jau nereikia atsakyti, mat nuo šiol viena iš naujai atrastų grybų rūšių vadinsis Duke University Biologijos departamente dirbančio lietuvių kilmės biologo prof. Rytas J. Vilgalys vardu. *Lepidostroma vilgalysii* – taip nuo šiol bus vadinama Meksikoje lietuvių atrasta nauja grybų rūšis, priklausanti *Lepidostromataceae* šeimai. Besidomintys grybais ir mokslu apie juos daugiau apie naują lietuvių vardu pavadintą grybų rūšį galės paskaityti naujajame tarptautinio žurnalo „Mycological Progress“ numeryje. Tad nuo šiol lietuviai galės girtis ne tik aistringumu grybavimu, ne tik neblogu išmanymu apie grybus, bet ir svariu indėliu į grybų mokslą.

Vyr. redaktorė **Dalia Cidzikaitė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
! Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
! Lietuvą reguliariu paštu
metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikait@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Sakoma, kad drugelio sparnų plazdenimas viename Žemės pusrutulyje gali sukelti didžiulius pokyčius kitame. Ši vaizdinga vadinosios chaoso teorijos santrauka tinka ne tik kalbant apie gamtą, bet ir apie mūsų gyvenimą XXI a. pasaulyje.

Ugnikalniai, drebėjimai ir cunamiai gali skaudžiai smogti ne tik šalims, sugriaudami pastatus ir nušluodami viską nuo žemės paviršiaus, bet ir kitoje vandenyno pusėje ar dar toliau esančioms valstybėms. Pokyčiai JAV nekilnojamojo turto ir finansų rinkose stumtelėjo Lietuvą, iki tol besidžiaugusią sparčiai augančia ekonomika, žemyn, o kai kurių šalių vyriausybės kainavo ir postus valdžioje. Pasaulis nebėra toks, koks jis buvo anksčiau – vos prieš dvi dešimtis metų vargu ar būtume išivaizdavę daugelį dalykų, kurie yra įprasti šiandien. Dėl to, net ir veikdami lokaliai, šiandien jau turime mąstyti globaliai.

Vos prieš du dešimtmečius Lietuva gyveno uždareme pasaulyje su planine ir centralizuota ekonomika, vienpartine politine sistema, be demokratiškai išrinkto parlamento. Po Kovo 11-osios pasikeitė ne tik politinė, bet ir ekonominė bei socialinė paradigma – atsідūrėme globaliame pasaulyje. Šiandien esame didžiulės šeimos nariai – Europos Sąjungos rinkos siekia 500 mln. žmonių. Narystė NATO svarbi mūsų saugumui – lygiai kaip ir mūsų buvimas Afganistane. Tai yra prevencija, kad tokie teroro išpuoliai kaip 2001 m. rugsėjo 11 d. nepasikartotų.

Pastarieji įvykiai Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje sugriovė geopolitiko Samuel Huntington teoriją dėl galimo civilizacijų susidūrimo (clash of civilizations) – kad demokratijos ir laisvės idealai yra svetimi Islamo pasauliui. Egipte, Libijoje, Tunise išvydome žmonių pasipriešinimą autokratiniam režimui, jų siekį įtvirtinti atstovaujamają demokratiją. Tai bus ne vienadienis įvykis, o procesas.

LSS Akademinių skautų sąjūdžio 87-oji metinė šventė.

Su tuo kasdien susiduriu Afganistane, kur, nepriklausomai nuo besitęsiančių teroristinių išpuolių, akivaizdi pažanga yra pasiekta JAV, ES ir kitų šalių išitraukimo dėka: egzistuoja laisva ir gana agresyvi žiniasklaida; veikia Parlamentas su „checks and balances“, 8 mln. vaikų (iš jų 2,5 mln. mergaičių) lanko mokyklas; atkurti universitetai, kurie buvo uždaryti Talibano režimo metu; 70,000 km sutvarkytų kelių; atstatytas elektros tiekimas į didžiausius miestus; per 60 proc. žmonių turi galimybę gauti pirmąją medicinos pa-

Lietuva laimės tik mąstydamą globaliai

VYGAUDAS UŠACKAS

galbą.

Lietuva, kurios valstybingumas buvo atkurtas dėl daugiau nei 50 metų Vakarų šalių vykdytos okupacijos nepripažinimo politikos, negali likti abejinga, kai žmonės nuo Minsko iki Kairo siekia laisvės, žmogaus teisių ir demokratijos.

Naujos technologijos, laisva prekyba ir virtuali rinka sukūrė „plokščią pasaulį“. Šiandien gyvename globaliame kaime. Kibernetinis bendravimas pakeitė ryšius tarp rinkos dalyvių – pardavėjui nebereikia matyti kliento. Taip lengviau dirbti? Be abejo. Bet kartu tapome kur kas labiau priklausomi nuo kitų pasaulio kraš-

pradėti gauti pajamas iš turimų turtingų gamtinių išteklių (jie gyvena ant „Mendelejevo lentelės“, turi naftos, aukso, geležies, anglies, plieno ličio...) bei žemės ūkio ir tranzito. Todėl ir po 2014 metų būtina, kad JAV, ES ir kitos šalys išlaikytų politinį dėmesį, ekonominę paramą bei tęstų karių ir policininkų mokymus Afganistane.

Globalizacijos nulemtiems pokyčiams suskaičiuoti jau nebeužtenka vienos rankos pirštų. Pasaulis pavirto į globalų kaimą, bet prekyba ir paslaugų teikimas nebeprimena pasivaikščiojimo turguje. Internetu galima suderėti net prekės kainą, ką jau kalbėti apie jos užsakymą ar apmokėjimą. Virtualioje erdvėje galima bendrauti su daugeliu rinkos narių vienu metu. Darbo jėgos kainų skirtumai verčia gamybą perkelti į kitas šalis – Kiniją, Bangladešą, Rusiją, iš kur pigesnės prekės grįžta atgal į ES ir JAV rinkas. Jei skambinate informacijos telefonu, gali būti, kad atsi-

Pasaulis nebėra toks, koks jis buvo anksčiau – vos prieš dvi dešimtis metų vargu ar būtume išivaizdavę daugelį dalykų, kurie yra įprasti šiandien. Dėl to, net ir veikdami lokaliai, šiandien jau turime mąstyti globaliai.

tų. Įvairūs įvykiai turi įtakos finansų rinkoms, bankų palūkanoms, degalų kainoms. Tai daro mus labiau priklausomus net nuo geografiškai tolimų politinių ar gamtinių procesų.

Lietuvos karių ir mano buvimas Afganistane yra tos globalizacijos proceso pavyzdys. NATO, ES bei kitų šalių buvimas Afganistane yra atsakas į 2001 metų rugsėjo 11 d. įvykdytus teroristinius išpuolius JAV. Koalicijos pajėgų buvimas, išlaikomas politinis dėmesys ir teikiama finansinė parama Afganistanui yra priemonė, kad tokie teroro išpuoliai

lieps jūsų kaimynė arba Indijoje gyvenantis prancūzas. Nuotoliniu būdu, neišeinant iš namų, galima netgi studijuoti garsiuose universitetuose. Finansų rinkas apjungė priklausomybės voratinklis. Globalizacija turi įtakos net klimato kaitai ir migracijai – išvažiudami iš Lietuvos žmonės gali tam tikra prasme juoje likti.

Dėl atsivėrusių rinkų ir investicijų varžomės ne tik Baltijos, ES ar nenusipėjamoje kaimyninėse Baltarusijos rinkoje. Jau kurį laiką svario centras globalioje ekonomikoje keičiasi. Pirmaujančių ekonomikų penketuką sudaro Jungtinės Valstijos ir vadinosios BRIC šalys – Brazilija, Rusija, Indija, Kinija, kurių rinkose sukasi milijardai. Ilgą laiką dairėsi į Europą, Ameriką ir Rusiją, turime prisitaikyti ir gerokai išplėsti savo geografiją. Azija yra tolima, bet kartu ir artima. Vien Kinijos rinką su daro 1,3 mlrd. žmonių, kur kas ketvirtas visuomenės narys yra jaunesnis nei 25 metai (prisiminkime, kad Europos šalių visuomenės sensta).

Artimiausioje ateityje augančios ekonomikos, mažiau paliestos krizės, plėsis kur kas sparčiau už JAV, Japonijos ar Europos šalis. Jau dabar šioms šalims tenka beveik pusė pasaulinės ekonomikos (1990 m. buvo mažiau nei trečdalis). Investicijų banko „Goldman-Sachs“ teigimu, po poros dešimtmečių Kinija gali tapti didžiausia pasaulio ekonomika. 2020 metais BRIC šalyse turėtų būti sukuriama 1/3 pasaulinio bendrojo vidaus produkto (dabar – 1/4).

Ekonominių galių kaita reikš ir politinių bei karinių pajėgumų pokyčius. XX a. buvo JAV klestėjimo metas, o ši amžių pažymės drakono (Kinijos) ir dramblio (Indijos) įtaka. Stiprėjančios šalys gali skirti vis daugiau lėšų gynybai, o ilgainiui turės didesnės įtakos, sprendžiant pasaulinius reikalus, reikalaujant didesnio atstovavimo tarptautinėse organizacijose.

Nukelta į 14 psl.

TELKINIAI

St. Petersburg, Florida

Lietuvių klubo dovana Afganistane tarnaujantiems Lietuvos kariams

MEČYS ŠILKAITIS

Neginčijama tiesa yra tai, kad ten, kur du stos, visados daugiau padarys. O ką galima padaryti su, pavyzdžiui, viso St. Petersburg Lietuvių klubo talka? Kalnų nenuversi, nes jo nariai jau gerokai pagyvenę, tačiau yra daug projektų, kuriuos jų patirtis, susigyvenimas ir dar neišblėsusi energija gali įvykdyti. Taip ir nutiko. Ir ne kur kitur, o visiems gerai žinomame St. Petersburg.

Artėjant Kalėdų švenčių laikotarpiui, per radiją, televiziją ir spaudą daug kalbama apie šalpą neįgaliesiems, dovanas užmirštiesiems, ypatingai kviečiama paguosti ir pasveikinti Tolimuosiuose Rytuose, Irake ir Afganistane tarnaujančius karius.

Tai bent sumanymas!

Taip vieną ankstų rytą, dar gulint lovoje, Angelei Karnienei kilo mintis – juk Afganistane yra ir lietuvių karių padalinys, kodėl nepasveikintus jo ateinančių švenčių proga? Mintis įdomi. Daug kam ypač paryčiais kyla įvairių minčių, tačiau vėliau papusryčiaus jos išgaruoja arba, vaizdžiau tariant, kaip paukštelis negrįžtamai išskrenda pro atvirą langą. Bet ne Angelei. Ji, nors ir ne žemaitė, pasiryžo kilusį sumanymą gvildinti toliau. Susisiekė su Tampa ribose McDill oro bazėje įkurtoje Centrinės komandos būstinėje dirbančiu Lietuvos kariuomenės ryšininku plk. ltn. Sauliumi Paliuliu, kuris mielai sutiko tarpininkauti, pastebėdamas, kad ne tiek dovanėlė, kiek sveikinimas iš Amerikos, iš Florida lietuvių suteiktų lietuviams kariams neapsakomai daug džiaugsmo.

Toliau Karnienė kalbėjosi su pašto įstaiga, kai kuriomis parduotuvėmis ir, viską apskaičiavusi, savo projektą pristatė lapkričio 19 d. vykusiame metiniame St. Petersburg Lietuvių klubo susirinkime. Ji

Projektas įvykdytas: talkininkai stovi prie 12 dėžių, paruoštų siųsti į Afganistaną.

buvo pasiruošusi atsakyti į visus klausimus: lietuvių karių padalinį sudaro 230 karių, paštas turi paruošęs įvairių dydžių dėžutes ir už tą pačią kainą siūnia bet kur, net ir už Amerikos ribų, o siunčiant Afganistane esantiems kariams, taikoma nuolaida (medicinos prekių parduotuvėse „Walgreens“ perkant dovanėles kariams duodama ženkli nuolaida). Angelė siūlė pasirinkti mažiausią dėžutę, į kurią tilptų dėžutė džiovintų vaisių, pora dėžučių šokolado. Vėliau, dalyviams pasiūlius ir pritarus, buvo nutarta su sveikinimu įdėti ir po kalėdaitį.

Galvota, kad nors ir ne visiems, tai bent trečdaliui karių bus galima išsiųsti dovanėles. Su įpakavimu, pašto išlaidomis vienas siuntinėlis iki Kabulo kainuotų tik 8 dol. 50 centų. O iš Kabulo oro uosto siuntą atsimeitų pačių karių atstovai.

Susirinkimas nuosirdžiais plojimai priėmė pasiūlymą. Tuoj po susirinkimo, vaišinantis sriuba su laši-

naičiais, Angelės stalą apgulė nariai, norintys užsakyti siuntinėlius Lietuvos kariams.

Kitą dieną po sekmadienių pietų buvo pranešta, kad jau artėjama prie 100 siuntinių. Kitą savaitę internete buvo susisiektas su jaunesniąja, jau čia dirbančia lietuvių karta. Klubo pirmininkė Vida Meiluvienė primygtinai siūlė neaplenkti nė vieno lietuvių kario. Ji tikino, kad atsiras ir organizacijų, kurios norės prisidėti prie šio projekto, ir pavienių asmenų, užsakančių daugiau nei vieną siuntinėlį, pagaliau, jei kiek truks, pats Klubas sutiks padengti išlaidas.

Praėjo savaitė. Kitą sekmadienį po pietų Angelė su džiaugsmu pranešė, kad 230 siuntinėlių reikalinga suma jau viršyta, ir pakvietė savanorius atvykti ketvirtadienį į Klubo patalpas ir užbaigti pakuoti 12 dėžių

po 20 siuntinėlių kiekvienoje (to reikalavo pašto įstaiga), padėti surašyti sveikinimus, užrašyti adresus ir išsiųsti.

Projektas įvykdytas

Kai savo Klube Kalėdų dienos išvakarėse per Kūčias dalinsimės kalėdaičiais, prisimindami savo gimines, artimuosius ir draugus, su susikaupimu ir malda – lietuvius karius, kažkur toli nuo savo gimtinės, savų namų, kambarėlyje ar palapinėje Afganistano tyruose ar tarp kalnų, tuo metu ir Lietuvos kariai dalinsis mūsų jiems siųstais kalėdaičiais. Gal jie, perskaitę mūsų sveikinimus, pagalvos, kad vis dėlto yra gera būti lietuviu. Prisimins, jog juos prisimena ne tik šeimos nariai Lietuvoje, bet ir po pasaulį pasklidę tautiečiai, net ir iš tolimos saulėtos Florida valstijos.

Plk. ltn. Saulius Paliulis su žmona St. Petersburg Lietuvių klubo 50 metų veiklos paminėjimo pokylio metu.

Mečio Šilkaičio nuotr.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje</p>	

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Lietuvių išeivijos sporto mėgėjų organizacijoje vyksta kartų kaita

Š. m. lapkričio pabaigoje Cleveland mieste vyko stambiausios išeivijoje lietuviškos sporto mėgėjų organizacijos – Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos (ŠALFASS) – kasmetinis suvažiavimas. Kas jame buvo kalbama, kaip šiandien gyvena ŠALFASS – apie tai kalbamės su organizacijos valdybos pirmininku **Laurynu R. Misevičiumi**.

– Kas dalyvavo ŠALFASS suvažiavime, kokie klausimai buvo sprendžiami, kas nuspręsta? Turbūt neapsieita, kaip ir per sporto varžybas, ginčų?

– Kaip įprasta, tradiciškai Cleveland, OH vykusiame ŠALFASS suvažiavime dalyvavo stambiausių Šiaurės Amerikos lietuviškų sporto klubų atstovai, individualių sporto šakų ŠALFASS nariai. Šalia įprastos darbotvarkės (šiais metais surengtų varžybų aptarimo ir naujų metų sezono planų, kitų organizacijos reikalų svarstymo) šiemet teko spręsti ir keletą „originalesnio“ pobūdžio klausimų, kuriuos padiktuoja niekada nesustojantis laikas. Ginčų buvo, manau, jie būtini – konstruktyvi kritika ir nuomonių pasidalinimas priveda prie geriausių sprendimų.

Vienas aštriausių klausimų iškiolo suvažiavimo pradžioje – kai kurie jo dalyviai, lietuvių kilmės amerikiečiai, skundėsi, kad nesupranta lietuviškai ir paprašė susirinkimus vesti anglų kalba. Pavyko rasti išeitį ir, svarstant svarbius klausimus diskutuoti tiek lietuviškai, tiek angliškai, nors dėl to posėdžiai kiek užtruko. Su panašia problema susiduria ir kitos Amerikos bei Kanados lietuvių organizacijos, tad tenka prisiderinti prie gerokai pasikeitusios išeivijos visuomenės sudėties. Džiugu yra tai, kad prie ŠALFASS veiklos vis aktyviau prisideda užjūryje gimęs jaunimas, štai ir naujasis Valdybos sekretorius – už Atlanto gimęs Gintas Dirsė, šiuo metu gyvenantis Toronto mieste, kuris galbūt nekalba lietuviškai taip sklandžiai, kaip mes, iš Lietuvos atvykusieji, savo noru prisidėti prie visuomenei naudingos veiklos gerokai lenkia daugelį kitų.

– Šio suvažiavimo darbotvarkėje – ŠALFASS Garbės arenos ir archyvų projekto klausimas. Kas nuspręsta?

– ŠALFASS Šlovės (Hall of Fame) arena pradėta kurti jau prieš keletą metų, tačiau iš ŠALFASS Valdybos pasitraukus keliems už šį projektą atsakingiems žmonėms, visą darbą teko pradėti iš naujo. Esu dėkingas šiemet ŠALFASS suvažiavime iniciatyvą parodžiusiems Cleveland, OH lietuvių sporto klubo vadovui Vidui Tatarūnui ir savo žmonai Eugenijai, kurie toliau vystys šį reikalą, pateiks mums svarstyti Šlovės arenos steigimo gaires, renkamų jos narių kandidatūras. Kol kas niekam nekyla klausimų tik dėl vieno – pirmojo ir kol kas paskutinio ŠALFASS Šlovės arenos nario, juo vienbalsiai patvirtintas ilgametis ŠALFASS generalinis sekretorius Algirdas Bielskus, prieš porą metų pasitraukęs Amžinybėn. Dėl būtent jo pastangomis sukauptų organizacijos 6 dešimtmečių archyvų šiuo metu vyksta daug diskusijų – deja, suvažiavime ŠALFASS delegatams vieningos nuomonės nepavyko pasiekti. Jau gavome profesionalų ir argumentuotą laišką iš 1991 m. Kaune įkurto Lietuvos sporto muziejaus direktoriaus

Eugenijus Misevičius

Prano Majausko, kuris prašo visą šią medžiagą persiųsti į Laikinąją sostinę, bet tam priešinasi vyresnieji mūsų Sąjungos žmonės ir JAV Lietuvių Bendruomenės Archyvų komiteto pirmininkė Dalė Lukienė. Keistoka, kad keletą metų visi tie archyvai, sumesti į apiplyšusias kartonines dėžes, gulėjo Cleveland Lietuvių namų ir privačių asmenų rūsiuose, jais niekas nesidomėjo – įskaitant ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą (LTSC), o dabar, kai atsirado norinčių juos priglauti Lietuvoje, pasigirdo daug prieštaraujančiųjų. Vis dėlto turiu vilties, kad iki Naujųjų metų surasime sprendimą, kuris patenkins abi puses, o svarbiausia – labiausiai pasitarnaus ŠALFASS istorijos pristatymui visuomenei.

– Prieš pusmetį, kalbėdamas su „Draugo“ vyr. redaktore Dalia Cidzikaite („Draugas“, 2011 m. birželio 30 d.), sakei, jog ŠALFASS reikia keistis. Ar pildosi Tavo žodžiai?

– Be abejo, ŠALFASS keičiasi – ar tai į gera, dar nesiimu spręsti, bet turime neatsilikti nuo XXI amžiaus padiktuotų aplinkybių, jei norime išlaikyti stambiausią išeivijos lietuvių sporto mėgėjų sąjungą ir užtikrinti ŠALFASS perdavimą ateities kartoms. Tačiau pokyčiai dar tik prasidėjo, tam reikės ne vienerių ar dvejų metų – ko gero, mažiausiai dešimtmečio. Juk 60 metų ši organizacija vykdė savo įvairialypę veiklą vienaip, tad neįmanoma staiga pakreipti visko kita kryptimi. Kalbant su didžiųjų Sąjungos klubų atstovais, aktyviausiais nariais ir mąstant apie ilgalaikę ŠALFASS strategiją, aiškėja nuostata – šiandien mūsų organizacijoje vyksta kartų kaita, o kiek ji bus skausminga, pamatysime po kelių, gal keliolikos metų.

– Ar pasiteisino bandymas rengti ŠALFASS žaidynes mažiau žinomuose lietuvių telkiniuose, neturintuose ilgamečių tokių

renginių ruošimo tradicijų?

– Į šį klausimą sudėtinga atsakyti vienareikšmiškai – iš vienos pusės, žinoma, pasiteisino: šiais metais 61-osiose ŠALFASS žaidynėse, kurios vyko Shrewsbury-Worcester, MA, dalyvavo kelios komandos, kurių anksčiau mūsų sporto šventėse nesame matę ir kažin ar išvysime, jeigu varžybos vyks toliau nuo Rytų pakrantės. Kai kurie Amerikos lietuviai laikosi nuomonės, kad visus, bent jau krepšinio turnyrus, geriausia rengti Čikagoje arba Toronto mieste, tačiau didžiausiose lietuvių telkiniuose ir taip sportinės bei kitokios veiklos apstu. Manau, kad mes privalome rengti įvairias varžybas nuošalesnėse vietovėse, kur taip pat apsigyvenę nemažai sportui neabejingų mūsų tautiečių. Deja, neretai tokiais atvejais susiduriame su ribotomis mažesnių bendruomenių galimybėmis, silpnesniais organizatoriais. Panašiai nutiko ir praeitą vasarą Massachusetts, MA valstijoje, kadangi, net ir labai stengiantis pagrindiniams Žaidynių rengėjams Shrewsbury-Worcester „Maironio parke“ Vyt. Braškiui, ir Gintui Garsiui kelių klaidų išvengti nepavyko. Vis dėlto gerai žinoma lietuvių liaudies patarlė byloja „Kas nedirba, tas neklysta“, todėl išnagrinėję trūkumus tvirtu žingsniu einame į priekį. Tikiuosi, kad daugiau reikalingos patirties pasisems ir atokiau esančių lietuvių sporto klubų atstovai. Kitamet Pietų NJ organizuojamos 62-osios ŠALFASS žaidynės bus 100 proc. tokios, kokių pelnytai laukia visa Šiaurės Amerikos lietuvių sporto bendruomenė.

– 2013 metų vasarą Lietuvoje vyks IX pasaulio lietuvių sporto žaidynės, skirtos S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą 80 metų jubiliejui. Kaip ŠALFASS ruošiasi joms?

– Oficialų IX pasaulio lietuvių sporto žaidynių darbo grupės kvietimą jau priėmėme, taigi „popieriuje“ ŠALFASS atstovai nuo š. m. lapkričio 19 d. jau yra dalyvių sąrašuose. Pasakysiu dar daugiau – keliems mūsų Valdybos nariams lankantis Lietuvoje, teko nemažai bendrauti su nauju Kūno kultūros ir sporto departamento vadovu Klemensu Rimšeliu. Bendromis jėgomis, atrodo, įrodėme Vilniui, kad tokie renginiai išeivijai

yra būtini. 2013 m. vidurvasaryje lietuvius iš įvairiausių pasaulio kampelių priims Vakarų Lietuvos centras Klaipėda, taigi turėsime puikią progą po aršių kovų krepšinio aikštelėse pulti į vėsius Baltijos jūros bangas. Man tenka didelė garbė būti išrinktam ir toliau atstovauti JAV lietuviams bei ŠALFASS IX pasaulio lietuvių žaidynių darbo grupėje. Netrukus ruošime informaciją norintiems 2013 m. vykti į Klaipėdą. Esu įsitikinęs, kad Amerikos ir Kanados lietuvių bendra delegacija bus ne tik didžiausia iš užsienyje gyvenančių lietuvių, bet ir per visą Pasaulio lietuvių žaidynių istoriją!

– Savaitraštyje „Amerikos lietuvis“ išspausdintame straipsnyje „Stambiausia išeivijos sporto mėgėjų sąjunga vis labiau tolsta nuo Čikagos“ mestelėjai akmenukų į Čikagos sportininkų daržą. Kas vyksta „Vėjų“ miesto lietuvių sporto padangėje?

– Esu sužavėtas Čikagos lietuvių sportine ir kitokia visuomenine veikla. Tikrai nė viename kitame Šiaurės Amerikos bei apskritai užsienio mieste ar šalyje nė su žiburiu nesurasi tiek puikių mūsų išeivijos veikėjų ir įvairiausių renginių, tačiau gaila, kad čikagiečiai labai nenoriai įsijungia į platesnio pobūdžio projektus. Dar prieš keletą metų ŠALFASS varžybose buvo sunku kovoti su bet kokios amžiaus grupės Čikagos „Lituaticos“ krepšininkais, dar sunkiau buvo išsivaizduoti, kad bent viename turnyre nedalyvautų atstovai iš „Vėjų“ miesto. Iš aktyvios veiklos šiame stambiausiame lietuviškame sporto klube JAV pasitraukus ilgamečiam jo vadovui Donatui Siliūnui, turbūt neatsiranda, kas pakeičia vis rečiau su savo auklėtiniais į kitus Amerikos miestus beatvažiuojančius M. Karalių ir Kęstutį Ambutą, o ČLKL vadovai Svajūnas Masilionis ir Rimvydas Otruškevičius labiau rūpinasi vien savo „kiemo“ reikalais ir didelio užsidedimo bendradarbiauti su kitais ŠALFASS priklausančiais lietuviškais sporto klubais nerodo. Per pastaruosius porą metų mūsų organizuojamose sporto šventėse ypatingai sumažėjo komandų iš Čikagos, todėl ir kreipiuosi į didžiausios mūsų tautiečių išeivijoje atstovus, kad neužmigytų „ant laurų“ – jau senokai pirmaujančiose **Nukelta į 14 psl.**

Dalis suvažiavimo dalyvių.

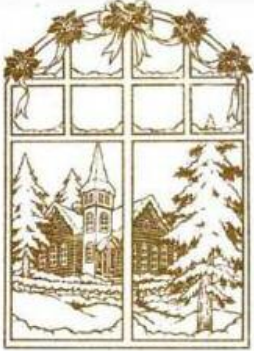
Eugenijos Misevičienės nuotr.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Pažvelki pro langą
Į žvaigždėtą naktį...
Naktis pilna Kalėdinių giesmių...

Linksmų Šv. Kalėdų!

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
linki laimės, meilės ir sėkmės!

**Su Šventomis Kalėdomis
ir Naujaisiais metais!**

v.s.fil. Gintas Taoras
LSS Tarybos pirmininkas

s.fil. Rūta Baltaduonytė-
Lemon
Vyriausia skautininkė
Seserijos vadė

s.fil. Tomas Dundzila v.s. fil. Vytenis Kirvelaitis
VS pavaduotojas A.S.S. Vadijos pirmininkas
Brolijos vadas

„Sietuvos“ vyr. skaučių ir skautininkų draugovės 2012 m. sueigų datos

Sueigos vyks Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL,
posėdžių kambaryje, trečią mėnesio ketvirtadienį 1 val. p. p.

sausio mėn. sueigos nebus
vasario mėn. 16 d.
kovo mėn. 15 d.
balandžio mėn. 19 d.
gegužės mėn. 17 d.
birželio mėn. 21 d.
liepos ir rugpjūčio mėn. sueigų nebus
rugsėjo mėn. 20 d.
spalio mėn. 18 d.
lapkričio mėn. 15 d.
gruodžio mėn. 20 d. šv. Kūčios Ateitininkų namuose

„Sietuvos“ draugininkė sesė Vilija

Washington, DC skautės židinetės sveikina „Skautybės kelio“ redaktorę Aušrą Jasaitytę-Petry ir visus bendradarbius bei skaitytojus, linkėdamos džiugių Šventų Kalėdų ir laimingų Naujų 2012-ųjų metų!

Sėdi (iš k.) Aldona Kindurienė, vadovė Audronė Pakštienė, Daiva Orentienė, Irena Jankauskienė; stovi (iš k.): Gražina Blekaitienė, Dalė Lukienė, Janina Čikotienė, Teresė Landsbergienė, Regina Galinaitienė, Meilė Mickienė, Loreta Leimonienė ir Vida Čejauskienė.

Broniaus Čikoto nuotr.

Nerijos tunto sesės (jūrų jaunės ir jūrų skautės) susirinko gaminti kūčiukus Pasaulio lietuvių centro Kalėdinei mugėi.

jvs. fil. Taiydos Chiapetta nuotr.

Dėkojame

Čikagos lietuvių skautų tuntai dėkoja visiems, kurie apsilankė praėjusią savaitgalį Pasaulio lietuvių centre surengtoje Kalėdinėje mugėje. Dėkojame tiems, kurie parėmėte mūsų tuntus, nusipirkdami kalėdines dovanas sau ir savo šeimoms bei pažįstamiems. Jūsų parama leis tuntams ir toliau tęsti savo skautišką programas, auklėti mūsų lietuvišką jaunimą, remiantis skautiškais idealais. Nuoširdus skautiškais ačiū!

Kviečiame jaunimą nuo 13 metų iki 199 metų į Jaunimo vakarą, kuris įvyks 2012 m. vasario 25 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Šiame vakare galėsite paklausti įvairių orkestrų, sudarytų iš mūsų talentingų skautų muzikos. Bilieto kaina: 10 dol. (perkant iš anksto), 15 dol. (prie durų). Daugiau informacijos gausite pas Aušrą Jasaitytę Petry tel. (708) 699-8224, el. paštu: ausra67@sbcglobal.net arba Viliją Kielienę el. paštu: vkiela@sbcglobal.net, Donatą Ramanauską el. paštu: donatas1@sbcglobal.net.

Norime visus pakviesti į Čikagos lietuvių skautų tuntų ruošiamą tradicinę Kaziuko mugę, kuri vyks 2012 m. kovo 4 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre. Šioje mugėje galėsite pavalgyti skanaus lietuviško maisto, tortų, nusipirkti skautų pagamintų rankdarbių. Vaikai galės pažaisti įdomius, jiems skirtus žaidimus; išbandyti savo laimę sėkmingose loterijose, pabendrauti su savo draugais, pažįstamais, pabūti tikroje lietuviškoje aplinkoje.

Ieškome prekybininkų, norinčių prekiauti tradicinėje Čikagos lietuvių skautų rengiamoje Kaziuko mugėje. Norintys pardavinėti savo prekes, rankdarbius, prašome kreiptis į Taiydą Chiapettą el. paštu: rt.chiapetta@comcast.net arba tel. (708) 839-4428.

Apsilankykite skautų
tinklapyje:
www.skautai.net

„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Vis dažniau prisimenu vaikystę

Aš prisimenu išimanančius nuotykius iš savo vaikystės. Mano tėvai pasakoja, kad, kai buvau mažytė, turėjau savo „kabineta“ – mėgdavau lipsti į spintelę mūsų virtuvėje. Kartais sėdėdavau ir skalbinių krepšiuose. Kai man sukako treji metai buvo švenčiamas „Oranžinės spalvos gimtadienis“. Aš prisimenu (tikriausiai iš nuotraukų), kaip, apsirengusi naujais oranžiniais drabužiais, sėdėjau su savo seserimi didžiulėje rudoje kėdėje ir laukiau svečių.

Prisimenu, kaip važiuome į Carleton kolegiją, kur tėtis ir kiti bendraamžiai šventė dvidešimt penkerių metų kolegijos baigimo jubiliejų. Aš prisimenu daug gražių įvykių iš savo vaikystės.

Vienintelės vestuvės, kuriose dalyvavau, buvo juokingos. Mano seseriai ką tik sukako septyneri, o man buvo treji metai (po kelių mėnesių turėjo sueiti ketveri metai). Mes abi buvome mergaitės, kurios nešė gėles per vestuves. Mums padėjo jauna pamerė Deanna. Iš tikrųjų tik aš nešiojau gėles ir man buvo liūdna, kad neleido gėlių barstyti taip, kaip visose knygos. Mano mama buvo vyriausioji pamerė ir stovėjo prie altoriaus. Aš atsisėdau prie tėčio, viskas gerai sekėsi. Staiga aš nutariau nueiti pas mamą. Tėtis neleido, bet aš labai norėjau. Pagaliau jis mane nuvedė prie bažnyčios durų, kur buvo didžiulis kryžius. Gal aš tikrai prisimenu, o gal tik iš pasakojimų prisimenu, kad tėčio paklausiau:

– Kas tas vyras?
– Čia yra Jėzulis, kai jis užaugo, – pasakė tėtis.
– O kodėl jis be batų?
– Buvo labai šilta, kur jis gyveno, o kartais žmonės nesiaudavo batų.
– Kas ant jo rankų?
Buvo kraujas, bet daugiau rudas, negu raudonas. Tėtis išsigando – kaip jam tai paaiškinti savo trimetei dukrai?

– Tėte, tai šokoladas! Jis tirpsta! Jėzulis turėtų jį valgyti!

Vėliau tėtis papasakojo mamai, kad paskutinis Kristaus gundymas – šokoladas. Tokios buvo juokingos vestuvės.

Išpūdingiausia vaikystės kelionė buvo po Europą. Kai man buvo penkeri metai, aš pirmą kartą išvykau iš JAV. Pirmiausia mes keturiuose nuvykome į Vokietiją ir aplankėme draugus Berlyne. Jie irgi turėjo dvi dukras: vieną truputį jaunesnę už mano sesę, o kitą – vieneriais metais jaunesnę už mane. Su ja aš nuolat ginčydavausi.

Pirmą viešnagės dieną man reikėjo važiuoti į ligoninę, nes skrydžio metu neužtenkamai gėriau – tik vieną puoduką „Sprite“. Maistas ligoninėje buvo labai skanus. Kitą dieną mane išleido. Mes daug matėme Berlyne: Brandenburg vartus, Sanssouci pilį, Egiptiečių muziejų ir Berlyno sieną. Tačiau aš prisimenu tik tai savo nuotykius ligoninėje, Berlyno sieną, mūsų draugų namą ir ginčus su jų jaunesniąja dukra. Dar kelis nuotykius prisimenu Berlyne, bet ne daug. Mes su draugais tada važiuojome į Dresdeną. Ten irgi buvo smagu. Aš prisimenu labai labai nuostabių baseiną, mūsų kambarius viešbutyje, mano ir sesers nuotrauką, kurią tėtis nufotografavo mūsų draugų viešbučio balkone.

Po to mūsų šeima važiuojo į Čekiją. Man čia gal labiausiai patiko. Aš prisimenu mūsų viešbutį, kuris buvo labai arti pilies. Man labai patiko ten nueiti ir žiūrėti į kareivius, kurie budėjo prie pilies. Labiausiai patiko žaislų muziejus. Antrame aukšte buvo Barbių paroda. Aš buvau sužavėta.

Mes grįžome į Berlyną ir keliavome namo. Tokios buvo mano išpūdingos kelionės.

Buvo nuotaikinga dainuoti su draugėmis. Vieną dieną keli vaikai iš lituanistinės mokyklos, mūsų mokytoja ir aš susirinkome mano namuose ir dainavome. Kitą dieną susirinkome penkios mergaitės ir mokytoja, pradėjome įrašinėti kompaktinę plokštelę. Vienas mokytojas atnešė įrašymo įrangą. Mama kambaryje išjungė vėsintuvą, kad jo negirdėtų įrašė. Kaip karšta buvo! Mes dainavome visos kartu ir solo. Mano daina buvo apie miegančiąją gražuolę. Daina vadinosi „Buvo graži mergaitė“. Šios dainos nemokėjau atmintinai,

tai turėjau žiūrėti į žodžius. Nuolat vis kažką neteisingai, blogai padainuodavau, todėl man daug kartų reikėjo pradėti dainą iš pradžių. Pagaliau mūsų mokytoja man davė savo ausines. Kai suklysdavau, kitas mokytojas man pasakydavo, nuo kurios vietos pradėti. Pagaliauėjome į lauką ir valgėme ledų. Valio! Vėliau pabaigėme daryti įrašą. Tiesą pasakius, nežinau, ar iš tikro baigėme. Tiesiog tą dieną daugiau nebedirbome ir niekada daugiau neįrašinėjome dainų. Mesėjome į mano kambarį ir su ausinėmis klausėmės keltą dainų. Aš klausiausi savo dainos. Dainavau nelabai gerai, bent taip tada galvojau.

Po keleto metų aš beveik buvau užmiršusi, kaip mes įrašinėjome kompaktinę plokštelę. Kartą vienam lituanistinės mokyklos kabinetė grojo plokštelė. Aš ten stovėjau ir mano buvusi mokytoja irgi ten buvo. Ji pasakojo, kad čia yra ta plokštelė, kurią mes penkiese įrašėme. Ji įjungė mano dainą. Kaip jaunai aš skambėjau! Toks buvo nuotaikingas dainavimas su draugėmis.

Mano vaikystė buvo labai smagi. Turėjau smagius gimtadienio pokylius. Buvau Vokietijoje, Čekijoje, da-

lyvavau vestuvėse. Įrašiau kompaktinę plokštelę. Bet gal geriausias mano akimirkos buvo tos, kurių nepamenu. Tai žaidimas su lėlėmis, metai, kai buvau darželyje. Gera buvo būti vaiku, kai nereikėjo iki kokios trečios klasės rūpintis namų darbais. Būdavo, linksma, valgydavau daug saldumynų.

Aš nesakau, kad aš to dabar nedarau: kai ką darau, kai ko – ne. Bet tai nėra tas pats, kas buvo vaikystėje. Vaikystėje nelabai kuo rūpinausi. Nereikėjo. Kam man rūpintis? Tėvai galėjo.

Turiu daug žmonių – pažįstamų ir nepažįstamų, kuriais norėčiau sektis. Daugelis jų man yra pavyzdžiai: Deanna, aktorės Georgie Henley ir Kym Karath. Aš šoku baletą, man labai patinka miuziklai, filmai, noriu būti rašytoja. Turiu labai geras drauges, su kuriomis juokauju ir kuriomis galiu pasitikėti, kurios gali man padėti. Man artima ir mano šeima. Be šeimos ir draugių nežinau, ką daryčiau. Taip ir buvo vaikystėje, kuri buvo stebuklinga.

Gabrielė Gedo

K. Donelaičio lituanistinės m-los
Washington, DC 8 kl. mokinė

V. Krėvės mokyklėlės vaikučiai sukūrė kalėdinius atvirukus

Vinco Krėvės lituanistinės mokyklėlės vaikučiai sukūrė kalėdinius atvirukus ir siūlo juos išigyti. Surinktos lėšos bus skirtos V. Krėvės mokyklėlės mokymo priemonėms pirkti. Atvirukus galima išigyti paštu, atsiunčiant čekį Lithuanian Community in Philadelphia adresu 1736 Alba Rd., Willow Grove, PA 19090 arba internetinėje parduotuvėje www.DaleleLietuvos.lt

Atvirukų rinkinį sudaro 11 skirtingų atvirukų. Spausdino JAV LB spaustuvė. Rinkinio kaina – 7 dol.

Nuotraukoje – vienas šio rinkinio atvirukas.

V. Krėvės m-los info

Kalėdų senelis pradėjo savo kelionę po lituanistines mokyklas

Čikagos lituanistinėje mokykloje patys mažiausieji mokiniai jau susitiko su Kalėdų seneliu. Vaikai dainavo, šoko, sakė eilėraščius. Už tai Kalėdų senelis nepagailėjo jiems dovanėlių. Nuotraukose: Kalėdų senelio laukė ir miško žvėreliai, ir nykštukai, ir kačiukai.

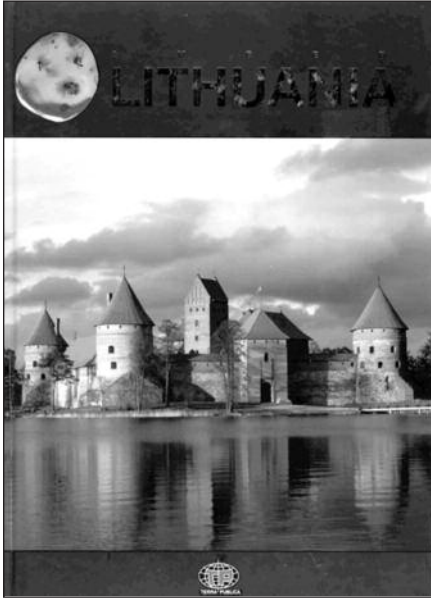
Laimos Apanavičienės nuotr.

„DRAUGO“ KNYGYNĖLIS

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

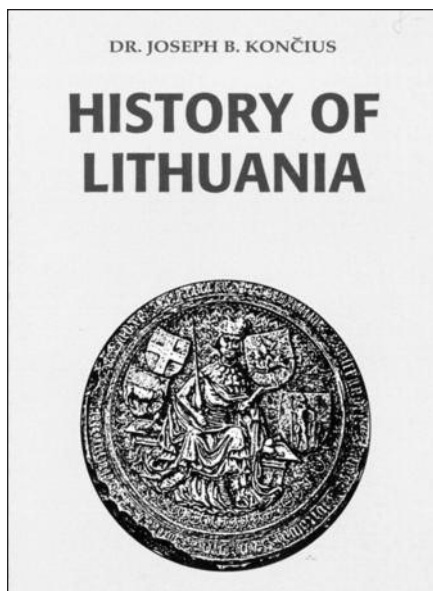
Geriausia dovana – knyga. „Draugo“ knygynėlyje galite nupirkti gražią kalėdinę dovaną ne tik savo šeimos nariui, bet ir anglakalbiui draugui. Knygynėlyje taip pat galite nusipirkti kalėdaičių ir kalėdinių atvirukų.

„Amber Lithuania“ (fotoalbumas)

Savo angliakalbiui draugui galite padovanoti fotoalbumą „Amber Lithuania“. 92 p. leidinyje spausdinama daugiau nei 400 nuotraukų ir išsamūs aprašymai apie Lietuvos istoriją, papročius, kultūrą, virtuvę ir, žinoma, apie lankytinas vietas – Lietuvos sostines (Kernavė, Trakai, Vilnius, Kaunas), etnografinius Lietuvos regionus. Pateikta bendra informacija apie Lietuvos gyventojus, šalies valdymo sistemą, lietuvių kalbą, jos gamtą ir klimatą. Kaina – 72 dol.

Juozas Končius „History of Lithuania“

Besidomintiems Lietuvos istorija angliakalbiams draugams galite padovanoti JAV lietuvių visuomenės veikėjo, teologijos daktaro Juozo Končiaus (Koncevičiaus) knygą „History of Lithuania“. Kaina – 8 dol.

„Popular Lithuanian Recipes“

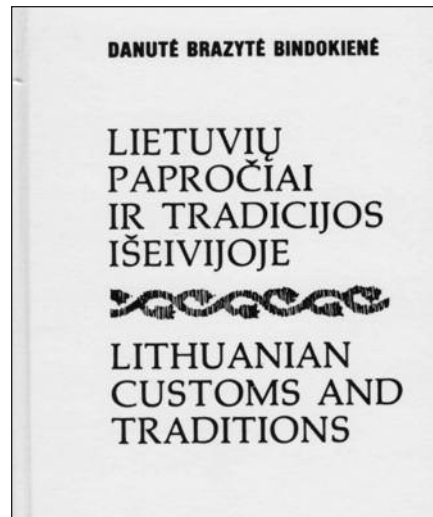
Dažnas amerikietis svečias ar draugas mūsų paprašo lietuviško maisto recepto. Pirmiausia visiems „ant liežuvio“ – kugelis. Tačiau be šio maisto lietuviai turi daug kitų maisto gamybos receptų.

Dar 1955 metais Josephine J. Dausvardis surinko lietuviško maisto gaminimo receptus ir anglų kalba išleido knygą „Popular Lithuanian Recipes“. Sudarytoja „pataikė kaip pirštu į akį“. 2000 metais buvo išleistas jau 12-asis šios receptų knygos lei-

dinys. Tad galima tvirtinti, kad amerikiečiai domisi lietuviška virtuve.

Padovanokite savo draugams amerikiečiams šią knygą. Ją pavartę jie suprast, kad lietuviškas maistas – ne vien kugelis ar cepelinai. Kaina – 20 dol.

Danutė Brazytė Bindokienė „Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje“

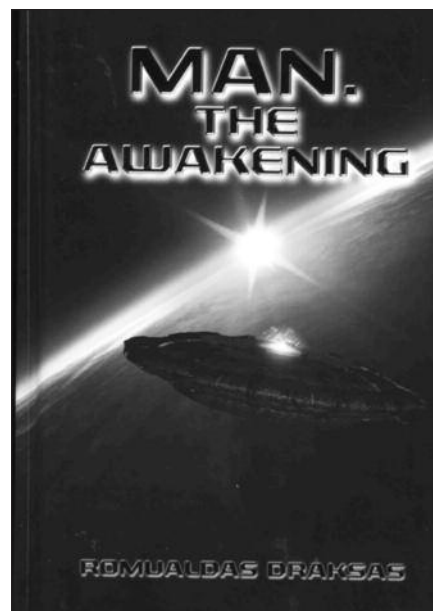

Knyga parašyta lietuvių ir anglų kalbomis. Ji pravers visiems, kurie nori daugiau sužinoti apie lietuviškus papročius. Knygoje daug vietos skiriama Kūčių ir Kalėdų papročiams, duoti šių švenčių valgių receptai. Skaitytojai ras ir kalėdinių giesmių žodžius bei natas. Kaina – 25 dol.

Romualdas Draksas „Man. The Awakening“

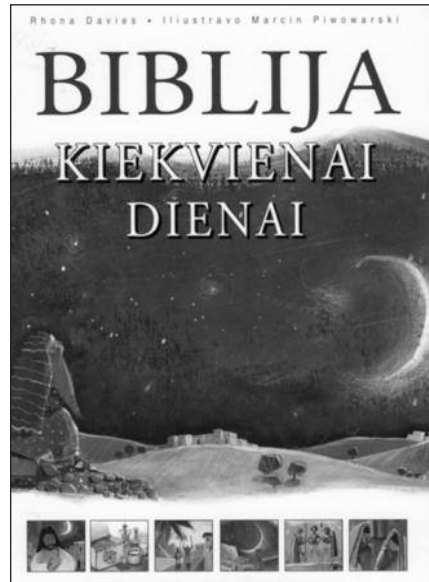
Jauno lietuvių autoriaus tarpautinis debiutas – R. Drakšo fantastinis romanas „Man. The Awakening“ – tai knyga apie žmogų ir jo neaprepiamas galimybes. Žmogus – pats baisiausias galaktikos padaras, sukurtas kaip unikali kovos mašina, sukilęs ir pabėgęs nuo savo kūrėjų, atsidūręs ir įkalintas planetoje, slopinančioje daugumą jo galių. Bet kas atsitiks, jei žmonės vėl atsiders už juos įkalinusios planetos poveikio ribų ir jiems vėl grįš visos kūrėjų suteiktos galios? Kitaip tariant, jei prasidės tai, ką kitos galaktikos rasės vadino „prabudimu“.

Jaunimui skirtą knygą į anglų kalbą išvertė Aidas Kuolas. Kaina – 25 dol.

Vaikams ir paaugliams

Rhona Davies „Biblija kiekvienai dienai“

Šioje naujoje knygoje vaikams sudėti pasakojimai, aprėpiantys visus svarbiausius Šventojo Rašto įvykius, išdėstyti logiška seka.

Knygoje 365 pasakojimai – po vieną kiekvienai metų dienai; kiekvienam jų pateikta ištrauka iš tikro Biblijos vertimo, padedanti pajusti teksto originalo kalbos ir stiliaus ypatumus.

Ilustracijos pagyvina ir papildoma tekstą, o nesudėtinga enciklopedija knygos gale padeda suprasti pasakojimų kontekstą ir istakas (pagrindą). Kaina – 26 dol.

Vytautas Petkevičius „Gilės nuotykių Ydų šalyje“

Gilė – pats jauniausias Girių valdovo Ažuolo sūnus, neklausęs jokių išmintingų Girios bėbiulių pamokymų. Tad kartą Gandras jį nuskraidino į niekur neregėtą Ydų šalį... Keliaudamas per Ydų šalį, Gilė patiria daug pavojingų nuotykių, įgauna išminties ir išmoksta nuoširdžiai draugauti.

Tai mažųjų skaitytojų viena mėgstamiausių rašytojo V. Petkevičiaus knygų. Knygelėje surinkti šimtai mažylių „kodėl“ ir pačių susirasti atsakymai, kurių šmaikštumas ir taiklumas verčia kvatotis iki ašarų net suaugusiuosius. Kaina 26 dol.

Vienos pasakaitės knygelės

Visi žinome, kaip pasakos vilioja ir linksmina, paguodžia ir parodo išeitį iš sunkios padėties, moko bendrai įveikti sunkumus. Tad nupirkite „Draugo“ knygynėlyje kad ir nestorą pasakų knygelę ir šaltą žiemos vakarą, įsitaisę ant sofos, kartu su vaiku ją paskaitykite. Pasakos lavina vaikų kalbą, turtina žodyną, moko reikšti mintis.

Knygynėlyje rasite puikiai išleistą lietuvių liaudies pasaką „Sigutė“ (apie gerąją Sigutę ir jos pikta

pamotė); Šarlio Pero (Charles Perrault) pasaką „Batuotas Katinas“ (viena mėgstamiausių vaikų pasakų apie katiną gudruolį, padėjusį išspręsti visas šeimininko problemas); Hans Christian Andersen „Coliukė“ (apie colio dydžio mergytę, gimusią tulpės žiede); Charles Torson „Kikais“ („Keeko“ – apie mažą, gerą idėniuką, turintį daug draugų, ir apie jo norą tapti didžiu medžiotoju). Rasite ir daugiau gražių knygelių vaikams, kurių kaina – nuo 5 iki 12 dol.

Visas šias ir daug kitų knygų galite įsigyti paštu, pridedant 10.25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau leidinių – už kiekvieną papildomą knygą – 2.5 dol. mokesčiai. Prieš perkant knygą prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L. A.

Redaguoja Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

PRIE ŠVENTINIO STALO KVIEČIA „DRAUGO“ REDAKCIJA

Artėjant šventėms, ir „Draugo“ redakcijoje vis dažniau pasigirsta kalbos apie tai, kokiais patiekalais bus pradžiuginti prie Kūčių ir Kalėdų stalo susirinkę šeimos nariai, giminės ir draugai. Tad šįkart Jums siūlome keletą „Draugo“ darbuotojų šventinių receptų. Visi jie – ne tik ne kartą išbandyti, nesudėtingi, bet ir mūsų mėgstamiausi.

Salotos „Pusnis“

Reikės: svogūno galvos; 6 kiaušinių; 2–3 obuolių; majonezo; 1/2 stiklinės smulkintų graikinių riešutų ir 8 oz fermentinio sūrio.

Viskas prasideda nuo salotinės. Ji didelė, giloka ir, aišku, pati gražiausia. Dugną išklojame plonyčiais svogūno griežinėliais (jei turime violetinį svogūną – renkamės jį).

Ant jų dedame 6 kietai virtus susmulkintus kiaušinius, po to klojame kubeliais supjaustytą 2–3 vidutinio dydžio obuolių sluoksnį (geriau rūgštesnių). Toliau – majonezo eilė. Ant paslėptų obuolių berkite pusę stiklinės susmulkintų graikinių riešutų, ant jų užtarkuokite per smulkia trintuvę fermentinio sūrio. Riešutų nesimato, o salotinėje – tikra Kalėdų pusnis. Skanaus!

Salotos su tunu

Dėkite sluoksniais: konservuotą tuną aliejuje, porą (gali būti violetinis svogūnas), majonezo, kvadratiniais supjaustytą marinuotą agurkų, konservuotą kukurūzų, majonezo, tarkuokite virtą morką, tarkuokite keletą kiaušinių baltymus, dėkite majonezo ir galiausiai trynius.

Kai kuriuos sluoksnius pabarstykite pipirais ir druska, viršų papuoškite petražolių lapeliais.

Ešeris (bass) su cukinijomis

Reikės: 4 ešerių gabalų be kaulų; miltų apvolioti; 2 cukinijų; 1 citrinos; 1/4 puodelio alyvų aliejaus; 2 šaukštelių sviesto; druskos; pipirų ir žuvies žolelių prieskonių.

Žuvį įtrinkite prieskoniais, druska ir pipirais. Keptuvėje įkaitinkite aliejų, žuvį apvoliokite miltuose, iškepkite ir laikykite šiltai. Cukinijas supjaustykite plonomis juostelėmis. Keptuvėje ištrpinkite sviestą, sudėkite cukinijas, apšlakstykite citrinų sultimis, kepkite 1–2 minutes, paskaninkite prieskoniais. Į lėkštes sudėkite cukinijas, ant viršaus uždėkite po ešerio gabalą ir apšlakstykite sultimis nuo cukinijų.

Menkė (cod) žaliųjų citrinų padaže

Reikės: 4 menkės gabalų be kaulų; 2 žaliųjų citrinų; 8 oz riebios grietinės; 1–2 česnako skiltelių; 2 šaukštelių cukraus; pipirų; druskos; miltų žuvis apvolioti ir smulkintų žalumynų.

Žuvį supjaustykite, įtrinkite druska, pipirais, sudėkite į kepimo indą, apšlakstykite aliejumi ir kepkite orkaitėje apie 10 minučių. Padažui į puodelį išspauskite žaliųjų citrinų sultis, suberkite cukrų ir kaitinkite ant mažos ugnies tol, kol cukrus ištrips. Tada supilkite grietinę, paskaninkite pipirais bei druska ir kaitinkite tol, kol padažas pradės tirštėti. Į lėkštes sudėkite po kelis gabaliukus žuvies ir apliekite padažu.

Kepta lašiša

Reikės: lašišos (be kaulų); druskos; pipirų; citrinos; daržovių (gali būti šaldytų daržovių pakelis); 1/2 stiklinės grietinės; aliejaus; krapų.

Sumaišykite 2 valgomus šaukštus aliejaus, druska, pipirus ir citrinos sultis ir šiuo mišiniu ištepkitę nuplautą ir nusausintą lašišą. Pamarinuokite valandą (galima paruošti iš vakaro ir padėti į šaldytuvą). Skardą išklokite aliuminio folija, ištepkitę aliejumi ir įdėkite paruoštą lašišą. Sudėkite daržoves (supjaustytas griežinėliais morkas, žiedinius kopūstus, šparagineles pupeles ir t. t.) į skardą aplink žuvį, pabarstykite prieskoniais, užklokite folija ir pašaukite 30 min. į orkaitę. Ištraukite, aptepkite lašišą grietine ir dar 5–10 min. kepkite orkaitėje. Prieš tiekiant į stalą lašišą apibarstykite smulkiai supjaustytomis krapais.

nimui skirtą košelę. Susmulkinkite arba česnakinę grūstuve sugrūskite visas česnako skilteles, suberkite nuskaitytus čiobrelių lapelius, rozmariną, kmynus, druska ir pipirus. Įdėkite garstyčias ir įpilkite šlakelį aliejaus, viską gerai išmaišykite. Šia mase gerai iš visų pusių įtrinkite vištą, nepamirškite krūtinėlės gerai įtrinti ir po odele. Įtrintą vištą 1 valandą pamarinuokite šaldytuve. Kepkite 375 F temperatūros orkaitėje maždaug 1–1,5 val. (priklausomai nuo vištos dydžio, gali reikėti kepti ir ilgiau), kol gražiai apskrus odelė, o mėsos vidinė temperatūra pamatavus bus ne mažesnė nei 165 F. Prieš kepat į vištos vidų galima pridėti obuolių skiltelių ar kitų vaisių (džiovintų slyvų) ir daržovių (morkų, salierų, porų). Jos puikiai tiks garnyru.

Cinamoninės bandelės

Reikės: 1/3 puodelio sviesto; 1 puodelio (250 ml) pieno; 1 oz (25 g) mielių; 7 šaukštų cukraus; 1/2 šaukštelio druskos ir tiek pat kardamono; 3 1/2 puodelio miltų.

Įdarui reikės: 2 1/2 šaukštų svies-

nių grotelių apie 5–8 minutes. Leiskite kiek atvėsti. Skanaukite su šviežia kava arba pienu.

„Tiramisu“

Reikės: 1 pakelio (250 g, 8.8 oz) „Savoirdi“ („Ladyfingers“) sausainių; 500 g (16 oz) sūrio „Mascarpone“; 2 puodelių stiprios, šaltos kavos; 150 g (kiek daugiau nei pusė puodelio) cukraus; 1 pakelio vanilinio cukraus; 4 kiaušinių; pusės citrinos sulčių; kakavos (apibarstymui).

Atskirkite kiaušinių trynius nuo baltymų. Baltymus įdėkite į šaldytuvą. Trynius gerai išplakite su cukrumi ir vaniliniu cukrumi. Išplakus, pamažu šaukštu įmaišykite maskarpone sūrį (jokiu būdu šios masės neplakite). Atskirame inde iki purumo išplakite baltymus ir juos pamažu, dėdami po šaukštą, atsargiai įmaišykite į sūrio masę. Įpilkite citrinų sultis, viską atsargiai išmaišykite.

Paimkite gilesnį (geriausia kvadratinį) indą ir pradėkite sluoksniuoti tiramisu. Kavoje iš abiejų pusių pamirkykite sausainius (jokiais būdais jų nesumerkite, nes sausainiai labai greitai sugeria skystį) ir jais padenkite indo apačią. Ant sausainių sluoksnio tepkite kremą, po to – vėl kavoje mirkytų sausainių sluoksnį, ant viršaus – vėl kremą. Baigę sluoksniuoti, tiramisu viršų apibarstykite persijota kakava. Pagamintą pyragą įdėkite 8 valandoms į šaldytuvą (geriausia palikti per naktį). Skanaus!

Kalėdiniai sausainiukai

Reikės: 1 kiaušinio; 3 šaukštų cukraus; 1 1/2 lazdelės (150 g) sviesto; 1 1/2 puodelio miltų; spalvotų barstukų.

Baltam glajui: 2 šaukštų citrinos sulčių; 4 šaukštų cukraus pudros.

Rausvam glajui: 2 šaukštų spanguolių uogienės; 4 šaukštų cukraus pudros.

Sviestą išsukite su cukrumi, įmuškite kiaušinį, suberkite miltus. Tešlą gerai išminkykite. Tešla turi būti minkšta. 30 minučių laikykite ją šaldytuve.

Po to tešlą iškočiokite, joje išspauskite pageidaujamos formos sausainius. Kepkite 12 minučių 390 F orkaitėje. Dar šiltus sausainiukus aptepkite norimos spalvos glajumi, pabarstykite spalvotais barstukais.

Sliuoksnuota želė

Reikės: pakelio vyšnių želės; pakelio apelsinų želės; stiklinės kefyro; 2 šaukštų grietinės; 3 šaukštų cukraus; šaukštelio vanilės ekstrakto; pakelio želatinos.

Želę paruoškite taip, kaip nurodyta. Baltam sliuoksnui pagaminti sumaišykite kefyra, grietinę, cukrų, įpilkite vanilės, gerai sumaišykite. Želatiną ištrpinkite mažame kiekyje karšto vandens ir greitai maišydami supilkite į prieš tai paruoštą mišinį. Supilkite ir užšaldykite į turimą formą sliuoksniais. Patiekiant galima uždėti plaktos grietinės, papuošti šviežiomis uogomis ar konservuotais vaisiais.

Žuvis su svogūnais

Reikės: šaldytos žuvies; svogūnų; morkų; pomidorų padažo; prieskonių; druskos; miltų; aliejaus, petražolių.

Žuvį supjaustykite gabaliukais, pabarstykite prieskoniais. Kiekvieną gabalėlį apvoliokite miltuose ir apkepinkite aliejuje. Sudėkite į indą. Keptuvėje apkepkitę smulkiai tarkuotus morkas ir žiedais pjaustytus svogūnus, įdėkite 3–4 šaukštus pomidorų padažo, gerai išmaišykite ir sudėkite ant žuvies. Prieš patiekiant į stalą apibarstykite smulkiai pjaustytomis petražolėmis.

Kepta višta

Reikės: 1 vištos; 1 česnako; 2 šakelių šviežių čiobrelių; 1 šakelės šviežio rozmarino (arba poros žiupsnelių džiovinto rozmarino); 2 žiupsnelių džiovintų kmynų; 2–3 šaukštelių „Dijon“ garstyčių; aliejaus (tinka tiek alyvuogių, tiek daržovių); druskos (pagal skonį, 1 šaukštą) ir pipirų (pagal skonį, 1 šaukštelį).

Vištą nuplaukite ir gerai nusausinkite popieriniu rankšluosčiu. Atskirame indelyje pasiruoškite įtri-

to; 1 1/2 šaukštelio cinamono; 3 1/2 šaukštų cukraus; 1 kiaušinio (patepti bandelių viršui) ir cukraus pudros.

1. Ištrpinkite sviestą. Į jį įpilkite puodelį pieno ir viską pašildykite ant nestiprios ugnies. Į skystį suberkite mieles, įmaišykite cukrų, druska, kardamoną ir miltus. Gerai išmaišykite.

2. Tešlą išminkykite, jei reikia, įberkite daugiau miltų. Suminkytą tešlą palikite 30–40 minučių iškilti.

3. Ant miltuoto paviršiaus gerai išminkykite pakilusią tešlą. Padalykite ją į tris vienodas dalis.

4. Įdarui ištrpinkite sviestą. Kiekvieną tešlos dalį iškočiokite į ploną stačiakampį, patepkite jį sviestu. Sumaišykite cinamoną su cukrumi, šiuo mišiniu pabarstykite kiekvieną stačiakampį.

5. Kiekvieną stačiakampį surutuliokite kaip kilimą. Supjaustykite jį į nedidelius 1 1/2 in (4 cm) pločio ridinėjus. Sudėkite ridinėjus ant skardos. Leiskite jiems iškilti.

6. Įkaitinkite orkaitę iki 480 F temperatūros. Padenkite ridinėjus išplaktu kiaušiniu, pabarstykite cukraus pudra.

7. Kepkite bandeles ant viduri-

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Vilnius – Iš Vilniaus rotušės aikštės pajudėjo tradicinė, dvylkioji, Kalėdų vilksnė. Almos Adamkienės labdaros ir paramos fondo ir „Coca-Cola“ Lietuvoje renčiama vilksnė šiais metais aplankys 11 kaimo mokyklų bei vaikų globos namų.

ELTA nuotr.

Lietuva nelinkusi taikyti išimčių Karaliaučiaus pasienio gyventojams

Vilnius (Delfi.lt) – Lenkams nusprendus giliau į šalį įsileisti Karaliaučiaus srities gyventojus, Lietuvos vadovė Dalia Grybauskaitė teigia, kad Lietuva standartinių sąlygų nekeis. O tai reiškia, kad Karaliaučiaus gyventojai Lietuvoje galėtų lankytis 30–50 km nuo sienos.

„Dėl supaprastinto kirtimo sąlygų bus deramasi ir su Rusija, kaip ir su Baltarusija esame suderėję. Tam yra pasiruošusi Lietuva, o kažkokių specifinių kitokių sąlygų Lietuva kol kas su Rusija nenumato“, – sakė D. Grybauskaitė.

Lietuvos diplomatai sako esantys pasirengę atnaujinti diskusijas su Rusija dėl bevizio režimo Rusijos Karaliaučiaus srities gyventojams, kai Europos Sąjunga (ES) leido taikyti išimtį šiam regionui. Iki šiol ES teisės aktai leido susitarti dėl paprastesnių taisyklių kirsti sieną iki 30 ar 50 kilometrų pasienio ruože gyvenantiems žmonėms. Tačiau šią savaitę ES taryboje reglamentai pakeistas, numatant, kad pasienio teritorija būtų laikoma visa Karaliaučiaus sritis ir šiek tiek platesnis Len-

kijos pasienio ruožas. Lietuva visos Karaliaučiaus srities įtraukimo galimybei neprieštarauja, bet laikosi nuostatos, kad be vizų į Lietuvą būtų galima įvažiuoti tik 30–50 kilometrų pasienio ruože. Rusijos pareigūnai yra raginę Lietuvą atverti daugiau savo teritorijos srities gyventojams.

Lietuva dėl supaprastinto judėjimo pasienio ruože jau yra susitarusi su Baltarusija, tačiau praktinis įgyvendinimas iki šiol stringa. 2009 m. pirminis susitarimo tekstas buvo suderėtas ir su Rusija, tačiau Rusija po to pasitraukė iš derybų, prieštaraujama 30–50 kilometrų taisyklei.

Lietuvoje diskutuota, ar supaprastinus sienos kirtimą su Baltarusija ir Rusija gali išaugti kontrabandos mastai, o gyventojų judėjimas gali tapti nepakankamai kontroliuojamas. ES Taryboje patvirtintame reglamente pripažįstama išskirtinė Karaliaučiaus srities geografinė padėtis ir pabrėžiama, kad pagal taisykles „anklavas būtų dirbtinai padalytas“ – tik dalis gyventojų galėtų naudotis supaprastinta vietinio eismo per sieną tvarka.

V. Adamkaus knygoje valstybės paslapčių nebuvo atskleista

Vilnius (ELTA) – Valstybės saugumo departamento (VSD) generalinis direktorius Gediminas Grina sako, kad kadenciją baigusio prezidento Valdo Adamkaus dienoraščių knygoje VSD paslapčių nebuvo atskleista. Ar gali būti knygoje atskleistos kitų įstaigų paslaptys, VSD vadovas nebuvo linkęs komentuoti. G. Grina teigė pats V. Adamkaus knygos neskaitęs.

Generalinė prokuratūra buvo prašiusi VSD įvertinti, ar V. Adamkaus knygoje nebuvo atskleistos valstybės paslaptys. Prezidento V. Adam-

kaus dienoraščių knyga „Paskutinė kadencija: Prezidento dienoraščiai“ pasirodė šių metų lapkritį. Dešimt metų (1998–2003 ir 2004–2009 m.) šaliai vadovavusio prezidento V. Adamkaus knygoje skelbiami jo dienoraščiai, atspindintys laikotarpį po 2003 m. prezidento rinkimų ir jo antrosios kadencijos įvykius.

Leidyklos „Tyto alba“ išleisti užrašai skaitytojui leidžia žvilgtelėti į politinių debatų užkulius. Prezidentas ne vien detalčiai aprašo įvykius, bet ir juos atvirai vertina, pateikia politikų portretų.

Lietuvai nepriimtini EK siūlymai

Vilnius (BNS) – Europos Komisijai pasiūlius Ignalinos atominės elektrinės (AE) uždarymui 2014–2017 m. skirti tik maždaug ketvirtadalį reikalingos paramos, Lietuva dar kartą pareiškė, kad jai tokie ES siūlymai yra nepriimtini ir, jos nuomone, neužtikrina Stojimo sutartyje numatytą ES išpareigojimų vykdymo.

Tokią rezoliuciją dėl Lietuvos derybinių gairių dėl 2014–2020 m. daugiamečių ES finansinės paramos svarstė Vyriausybė. Lapkričio pabaigoje EK pasiūlė IAE uždarymui skirti iki 2017 metų 210 mln. eurų vietoje Vyriausybės prašomų 770 mln. eurų.

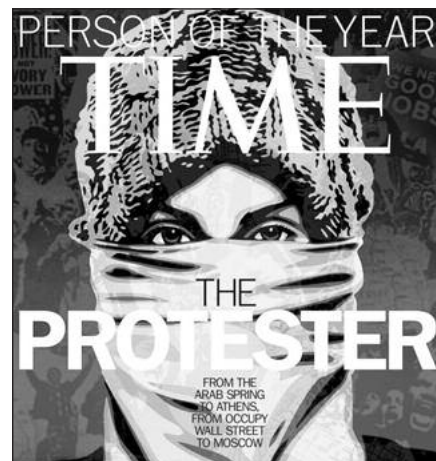
Žurnalas „Time“ paskelbė Metų žmogų

New York (BNS) – Amerikos žurnalas „Time“ paskelbė Metų žmogų. Leidinio redakcija nusprendė, jog 2011 m. tokiu žmogumi turi tapti apdendrintas „protestuotojas“ („protester“), kadangi šįmet būtent jis – valdžia nepatenkintas žmogus – padarė didžiausią poveikį pasaulio raidai.

Žurnalas ypač pabrėžia anksčiau niekam nežinomo daržovių prekeivio iš nedidelio miesto Tunise Mohamed Bouazizi vaidmenį. Jo susideginimas davė pradžią sukilimui šioje šalyje. Tunisas tapo pirmąja arabų šalimi, atsikračiusia diktatoriaus, valdžiusio kelis dešimtmečius. Vėliau tokie pat niekam nežinomi žmonės nuvertė diktatorių Egipte, Libijoje ir Jemene, tęsia kovą prieš juos Sirijoje, Bahreine ir kitose šalyse.

Beveik visus 2011 m. „bevardžiai“ protestuotojai laikė nuolatinėje įtampoje daugelio Europos šalių (Ispanijos, Italijos, Graikijos ir kitų) vyriausybes, nusprendusias mažinti valstybines išlaidas. Demonstrantai turėjo didelės įtakos ir Amerikos po-

litikai. Jie pradėjo judėjimą „Užimk Wall Street“. Šie žmonės reikalauja teisingiau skirstyti pajamas ir pervertinti dabartinę kapitalistinę sistemą.

Leidiny su Metų žmogaus sąvoka sieja ir tuos Rusijos piliečius, kurie gruodžio mėnesį išdrįso dalyvauti protesto akcijose prieš „pseudodemokratinį režimą, pervertinusių savo jėgas“.

Karas Irake turėtų baigtis šį mėnesį

Washington, DC (BNS) – Po beveik devynerius metus trukusių kovos veiksmų karas Irake baigsis šį mėnesį. Tai pareiškė JAV prezidentas Barack Obama. Pasak jo, Amerikos kariuomenė šį mėnesį „paliks Iraką išdidžiai pakelta galva“.

Per spaudos konferenciją B. Obama pabrėžė, jog JAV palieka „suverenų ir pasitikintį savo jėgomis Ira-

ką“. „Amerikos kariuomenės ir karininkų išvedimas iš Irako teritorijos atverčia naują skyrių dviejų šalių santykiuose“, – sakė prezidentas. Pagal B. Obama parengtą planą, visos JAV ginkluotosios pajėgos turi palikti Iraką iki šių metų gruodžio 31 d. Šiuo metu šalies teritorijoje dar yra apie 6,000 Amerikos kariškių.

Išrinkta nauja Šveicarijos prezidentė

Ženeva (BNS) – Šveicarijos Konfederacijos vadove buvo išrinkta šalies viceprezidentė ir Federalinio finansų departamento viršininkė Eveline Widmer-Schlumpf. Pasak Šveicarijos valdžios atstovų, parlamentas, kuriame posėdžiauja 200 deputatų, 174 balsais pritarė E. Widmer-Schlumpf iš Buržuazinės demokratų partijos kandidatūrai.

Dabartinės Šveicarijos prezidentės Michelin Calmy-Rey įgaliojimai baigiasi 2011 m. gruodžio 31 d. Šveicarija – federacinė parlamentinė respublika. Prezidentą renka Federalinis susirinkimas iš Federalinės Tarybos (šalies vyriausybės narių) vienerių metų laikotarpiui be teisės būti perrinktam dar vienai kadencijai.

Užsieniečiams pakaks prašyti vieno leidimo apsigyventi ir dirbti ES

Strasbūras (ELTA) – Europos Parlamentas patvirtino taisyklę, pagal kurias užsieniečiams iš ES nepriklausančių šalių bus taikoma bendras reikalavimas gauti leidimą apsigyventi ir dirbti Sąjungos šalyje. Jos taip pat leis suvienodinti kai kurias jų socialines teises su tomis, kurias turi ES piliečiai.

Iki šiol užsieniečiai turėdavo atskirai kreiptis dėl leidimų apsigyventi ir dirbti ES šalyje. Dėl to jų paraiškos būdavo nagrinėjamos ilgiau, o administracinės išlaidos būdavo didesnės. ES šalys ir toliau galės pačios spręsti, ar suteikti užsieniečiui leidimą apsigyventi ir dirbti, taip pat kiek

tokių leidimų išduoti. Sprendimas turės būti priimtas per keturis mėnesius.

Tokia tvarka bus taikoma tik teisėtiems migrantams. Ji negalios užsieniečiams, jau turintiems ilgalaikio gyventojų statusą, pabėgėliams ar prieglobsčio prašytojams, taip pat laikinai komandiruotiems ar sezoniniams darbuotojams.

Užsieniečiai, gavę leidimą apsigyventi ir dirbti ES šalyje, turės teisę į normalias darbo sąlygas, kvalifikacijų pripažinimą, narystę profesinėse sąjungose, taip pat teisę gauti iš esmės tokias pačias mokesčių lengvatas, pensiją ir socialinę apsaugą, kaip ir ES piliečiai.

Benediktas XVI lankysis Lotynų Amerikoje

Vatikanas (Bernardinai.lt) – Per Gvadalupės Mergelės Marijos liturginio paminėjimo šventę Benediktas XVI aukojo šv. Mišias už Lotynų Amerikos nepriklausomybės 200 metų jubiliejų. Dalyvauti Mišiose buvo pakviesti Lotynų Amerikos šalių diplomatai prie Šventojo Sosto ir Italijo-

je, Romoje studijuojantys kunigai, vienuoliai, vienuolės, pasauliečiai, visi Romoje dirbantys ir gyvenantys Lotynų Amerikos šalių žmonės.

Homilijoje Šventasis Tėvas oficialiai pranešė apie savo ketinimus apsilankyti Lotynų Amerikoje ir Karibuose.

VERSLO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

LIETUVA

Įteikti apdovanojimai už nuopelnus verslui

Vilnius (ELTA) – Vilniuje įteikti apdovanojimai už nuopelnus verslui. Iš viso įteikta vienuolika apdovanojimų. Nacionalinės kokybės apdovanojimuose didelių įmonių kategorijoje apdovanojimą pelnė „Warta Glass Panevėžys“. Bendrovė šiuo metu yra viena didžiausių įmonių Baltijos šalyse, gaminanti stiklo gaminius ir apdirbanti stiklą. Vidutinių įmonių kategorijoje apdovanojimą pelnė „Arginta“ – bendrovės veiklos sritys apima nestandartinių gaminių projektavimą ir gamybą, vandentvarką ir atsinaujinančią energetiką. Tarp mažų įmonių nugalėjo pripažinta statybų srityje dirbanti „Veikmė“. Nacionalinio kokybės apdovanojimo konkurso komisija gerai įvertino ir kitas įmones: „Kvalitetą“, „Grinduvą“, „Skirnuvą“.

„Jaunas ir verslus“ apdovanojimas įteiktas elektronikos įrangą ruošiančios „Eldes“ direktoriui Rolandui Dranseikai. Medinių, lininių ir kartoninių žaislų kūrėjus suvienijusi projekto medinisarkliukas.lt ir įmonės „Vavas“ vadovė Simona Kupetienė atsiėmė „Metų pirmoko“ apdovanojimą. Regiono verslo žvaigždė atiteko „Rokvesta“ direktoriui Algirdui Kazinavičiui, kurio vadovaujama įmonė yra vienintelė šalyje, utilizuojanti bioskaidžias medžiagas ir riebalus, iš ko gamina ir biokurą, o atliekas verčia humusu, kuriuo tręšiami laukai. Geriausio Lietuvą garsinančio turizmo projekto apdovanojimas įteiktas „Via Unica“ direktorei Daliai Kuklerienei, kurios vadovaujama viešbutyje Panevėžyje per Europos krepšinio čempionatą gyveno Ispanijos rinktinė.

Įmone, kurioje geriausia dirbti, pripažinta „Lietuvos draudimas“, siūlantis darbuotojui apie 3,500 litų

„Jaunas ir verslus“ apdovanojimas įteiktas elektronikos įrangą ruošiančios bendrovės „Eldes“ direktoriui Rolandui Dranseikai. ELTA nuotr.

vertės papildomų naudų per metus, suteikianti galimybę dirbti pagal lankstų grafiką ir dirbti iš namų, sudaromos galimybės geriausiems darbuotojams mokytis ir stažotis užsienyje.

Delfi.lt skaitytojų apdovanojimas atiteko „Baltec CNC Technologies“ – kaip drąsiausiais sprendimais einančiai į priekį įmonei. Apdovanojimas „Tvirtas žingsnis į eksporto rinkas“ įteiktas „Retal Baltic“, gaminančios A-PET plėvelę, vadovui Giedriui Vie-deriui, kuris savo įmonės apyvartą kitais metais planuoja padidinti du kartus. „Drąsių investicijų“ apdovanojimas įteiktas „Stamita“ vadovui Leonui Šerpetauskui, jo vadovaujama įmonė įrengė sniego trasas uždarose patalpose Druskininkuose, o lankytojų skaičius gerokai viršijo didžiausius lūkesčius.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė įstatymo pataisais, kuriomis atšauktas visiškas alkoholio reklamos draudimas nuo 2012 m. Prezidentės teigimu, Lietuvoje galiojantys apribojimai alkoholio reklamai yra pakankami ir atitinka ES praktiką. Alkoholio reklama visiškai yra uždrausta tik Norvegijoje, kitose 27 ES šalyse draudžiamos tik kai kurios alkoholio reklamos formos. D. Grybauskaitė palaiko Seime svarstomus pasiūlymus taikyti ribojimus stipraus alaus gamybai ir prekybai bei kitas, alkoholio prieinamumą mažinančias priemones.

Fizinių asmenų bankrotu užsienio šalyse galėtų pasinaudoti daugiau nei 4,700 Lietuvos gyventojų, kurių uždelstos skolos siekia arba viršija 50,000 litų. Būtent nuo šios sumos verta pradėti bankroto procedūrą. Asmeninės kredito istorijos sistemos Manocreditinfo.lt duomenimis, tokių asmenų skolos šalyje sudaro beveik 2,1 mlrd. litų. Pasak Manocreditinfo.lt, jeigu uždelsto išskolinimo suma yra mažesnė nei 50,000 litų, pati bankroto procedūra gali kainuoti per brangiai. Nors keli Lietuvos piliečiai pasinaudojo bankroto galimybe Latvijoje ir Didžiojoje Britanijoje, tačiau Lietuvos Aukščiausiasis Teismas dar

nepriėmė sprendimo, ar lietuvių bankrotai kitose ES valstybėse bus pripažįstami mūsų šalyje. Manocreditinfo.lt duomenimis, iš Lietuvos gyventojų, kurie ES šalyse galėtų pasinaudoti asmens bankrotu, 40 proc. yra įmonių vadovai, akcininkai ar valdybos nariai. Jų uždelstos skolos sudaro 60 proc. viso tokiems asmenims tenkančio išskolinimų portfelio (2,1 mlrd. litų). Šiuo metu Lietuvoje svarstomas Fizinių asmenų bankroto įstatymas. Seimui priėmus tokį įstatymą, pagal jį bankrutuoti Lietuvoje galėtų tik tie asmenys, kurių skolos siekia 20,000 arba daugiau litų. Daugiau nei 10,000 Lietuvos gyventojų uždelstos skolos siekia 20,000 arba daugiau litų.

SEB bankas, pradėjęs mokėti indėlių draudimo išmokas gyventojams ir Vilniaus apskrities įmonėms, laikiusiems lėšas banke „Snoras“, sulaukė pastarųjų sujudimo. Valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“ pervedė SEB bankui lėšas, skirtas išmokoms, – daugiau kaip 3,75 mlrd. litų, taip pat bankui pateikė banko „Snoras“ indėlininkų sąrašą, pagal kurį SEB bankas išmokės šias lėšas per 350,000 indėlininkų – gyventojams ir Vilniaus apskrities įmonėms.

PASAULIS

Aukštą JAV karinių pajėgų generolas Martin Dempsey sako nerimaujantis „dėl galimų visuotinių neramumų“, Europą kaustant finansinei krizei. Generolas M. Dempsey sako, kad neaišku, ar paskutiniai žingsniai, kurių ėmėsi Europos Sąjungos (ES) vadovai, bus pakankami išlaikyti euro zonos stabilumą. Jis taip pat pridėjo, kad euro zonos subyrėjimas turėtų pasekmių ir Pentagonui. 26 iš 27 euro zonos šalių narių sutiko kurti griežtesnę fiskalinę sąjungą. Vienintelė Jungtinė Karalystė atsisakė pasirašyti naują sutartį, savo veiksmus grįsdama britų norų paisymu. Generolas pritarė, kad jį iš dalies jaudina tai, kad dėl galimų neramumų Europoje JAV karinės pajėgas paveiktų euro zonos iširimasis. JAV turi daugiau nei 80,000 karių ir 20,000 civilių darbuotojų Europoje. Dauguma jų įsikūrę Vokietijoje.

Lichtenšteinas dar prieš Kalėdas prisijungęs prie Šengeno zonos. Briuselyje posėdžiavę Europos Sąjungos (ES) vidaus reikalų ministrai nusprendė, kad Lichtenšteinas taps 26-ąja Šengeno zonos nare. Tarp Šengeno susitarimą pasirašiusių valstybių paprastai nėra vykdoma pasų kontrolė. Šengeno zonai priklauso visos ES šalys, išskyrus Bulgariją, Rumuniją, Kiprą, Airiją ir Didžiąją Britaniją, taip pat ne Bendrijos narės – Islandija, Norvegija ir Šveicarija.

Rusijos dujų monopolija „Gazprom“ keičia dujotiekio „Pietų srautas“ projekto kryptį. Anksčiau bendrovė planavo, kad galinis šiaurinės „Pietų srauto“ atšakos punktas bus Austrija, tačiau dabar nusprendė, kad galinis projekto taškas bus Italijos šiaurė. Tai savo ruožtu turi įtakos ir šio dujotiekio pietinės atšakos tiesimo planui – šios atšakos galinis punktas turėjo būti Italijos pietūs. Kartu neatmetama galimybė, kad „Pietų srauto“ projekto dalyviai apskritai gali atsisakyti tiesti pietinę atšaką, kuri turėtų eiti per Bulgariją ir Graikiją į Italijos pietus. Europos Komisija mano, kad „Pietų srautas“ kelia grėsmę planams sumažinti energetinę priklausomybę nuo Rusijos.

Vėl sustabdytas dujotiekio „Šiaurės srautas“, jungiančio Rusiją ir Vokietiją Baltijos jūros dugnu, darbas. Tai jau antras „Šiaurės srauto“ sustabdymas per mėnesį – gruodžio 6 d. dujotiekio darbas buvo nutrauktas kelioms valandoms dėl techninių klūčių ir būtinų priežiūros darbų. Dujotiekis sustabdytas dėl planinių darbų „Gazprom“ vamzdynuose, aprūpinančiuose magistralinę atšaką dujomis. Bendrovė „Nord Stream“ teigia, kad techninės priežiūros darbai būtini pirmaisiais dujotiekio veiklos metais. Jie atliekami siekiant užtikrinti didesnę vamzdynų sistemos saugumą ir patikimumą.

Siekdamas padidinti pelningumą, „Swedbank“ atleis apie 300 žmonių Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje ir dar 300 žmonių Švedijoje. Ši pertvarka bankui kainuos apie 115 mln. Lt – tai sudaro 8 proc. pelno, gauto iš pagrindinės „Swedbank“ veiklos ketvirtąjį 2011 m. ketvirtį. Švedijos bankas „Nordea“ šiais metais jau paskelbė, kad atleis 2,000 darbuotojų, bankai SEB ir „Carnegie“ kol kas tik planuoja galimus etatų mažinimus. Didieji Lietuvos bankai kitąmet ketina mažinti darbuotojų skaičių.

Judėjimo „Užimk Wall Street“ dalyviai sustabdė trijų uostų JAV vakaruose darbą. Iš viso gruodžio 12 d. vykusiose akcijose dalyvavo daugiau nei 1,000 demonstrantų. Jiems pavyko pristabdyti uostų darbą Oakland (Kalifornija), Portland (Oregon). Šimtai protestuotojų neilgam pristabdė Seattle esančio terminalo darbą. Protestų organizatoriai pavadino akcijas sėkmingomis ir pažadėjo pritraukti prie jų dar daugiau žmonių. Protestuotojai tokiomis priemonėmis siekė smūgį bendrovėms, kurios naudojami uostais. Tačiau pajamų neteko ir uostų darbininkai, taip pat sunkvežimių vairuotojai, kurie negalėjo patekti į uostą. Uostų krovikų profsąjunga oficialiai prie akcijų neprisijungė.

Atlanta (ELTA) – Bendrovė „Coca Cola“ nusprendė kitoje vietoje laikyti slaptąją formulę, pagal kurią gaminamas sirupas, sudarantis visame pasaulyje populiarus gazuoto bealkoholio gėrimo pagrindą. Nuo šiol „Coca Cola“ slaptąjo pagrindo – vadinamojo preparato 7X – rankraštinis receptas bus laikomas ne vieno Atlanta banko seife, o tame pačiame Georgia valstijos mieste esančiame muziejuje „Coca Cola“ pasaulis“. Bendrovė keičia formulės saugojimo vietą pirmą kartą per 86 metus: nuo 1925 m. slaptasis receptas niekur nebuvo perkeliamas. Dabar visi muziejaus lankytojai galės pasigrožėti slaptąja formule. Tiesa, bus rodomas ne pats receptas, o seifas, kuriame jis bus laikomas ir saugomas kiaurą parą. Pasak „Coca Cola“ atstovų, sprendimas paimti formulę iš banko „SunTrust“ nesusijęs su jo sprendimu 2007 m. parduoti turėtą bendrovės akcijas. Slaptąjį „Coca Cola“ ingredientą 1886 m. išrado farmacininkas iš Atlanta miesto John Pemberton. Nuo tol jis laikomas paslaptįje. Nors 7X daliai tenka tik vienas procentas „Coca Cola“ sudėties, būtent jis suteikia gėrimui savią skonį.

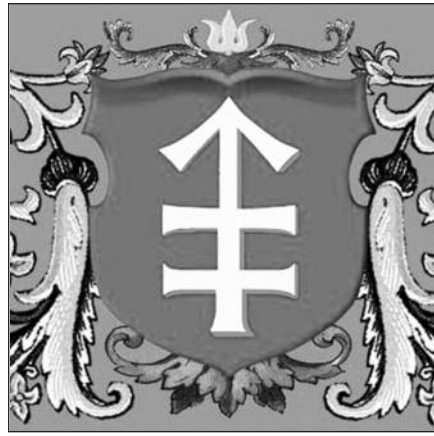
EPA nuotr.

Radvilų herbas

Tiškevičių herbas

Sapiegų herbas

Giedraičių herbas

Surengtas dešimtas Valdovų rūmų paramos vakaras

Valdovų rūmų paramos fondas šių m. lapkričio 19 d. Taikomosios dailės muziejuje surengė jau dešimtąjį tradicinį Valdovų rūmų atkūrimo paramos vakarą. 2009 m. paramos vakaras pirmą kartą vyko Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose, tačiau dėl vykstančių statybos darbų šiųmetinis vakaras vėl surengtas Taikomosios dailės muziejuje.

Vakaras skirtas reprezentacinės salės frizui

Renginio pagrindinė tema buvo Valdovų rūmų trečio aukšto reprezentacinės salės frizas. Tai greta sosto salės esančios salės sieninė tapyba, kuri susideda iš 23 Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valstybės dignitorių herbų. Renginio tikslas buvo pristatyti šį išpūdingą projektą, kuris bus įgyvendintas rėmėjų lėšomis iki 2013 m., kai Lietuva pirminkaus Europos Sąjungos tarybai ir Rūmai bus naudojami renginiams.

Vakaro svečius prie muziejaus durų sutiko Trakų pilies brolijos „Viduramžių pasiuntiniai“ šarvuotų riterių garbės sargyba. Salėje svečius priėmė Fondo steigėjai Dalia Gruodienė ir Valdybos narys Edmundas Kulikauskas. Svečius sveikino ir loterijos bilietus siūlė Renesanso drabužiais išsipuošę Vilniaus licėjaus moksleiviai.

Renginys vyko muziejaus antro aukšto salėje, kurioje visos sienos yra papuoštos Valdovų rūmų gobelenais, todėl ji vadinama „Gobelenų sale“. Visus svečius sveikino ir programą vedė aktorius Saulius Čėpla.

Meninės dalies atlikėjai – Valdovų rūmų rėmėjai

Programos pirmą – meninę – dalį atliko Šv. Kristoforo kamerinis orkestras (meno vadovas ir dirigentas prof. Donatas Katkus), solistai buvo saksofonistas maestro Petras Vyšniauskas ir jo sūnus trimitininkas Dominykas Vyšniauskas. Muzikinius kūrinius, kurie buvo renesansiniai ir šiuolaikiški, prof. Katkus pristatė su humoru, sulietuvinęs autorių pavardes, su savo paties sukurtais istoriniais įvadais. Savo dalyvavimu ir savo kalba prof. Katkus parodė, kad jis yra nuoširdus Valdovų rūmų atkūrimo rėmėjas. O Petras Vyšniauskas, vienas iš Fondo steigėjų, savo pritarimą Valdovų rūmams parodė 2001 m. suorganizavęs 8 koncertus-renginius Valdovų rūmų požemiuose bei užsienyje. Vieną iš jų Rūmų požemiuose atliko Šv. Kristoforo orkestras, vadovaujamas prof. Katkaus.

Nepaisant sunkių sąlygų, nuveikta daug

Valdovų rūmų atkūrimo ir Nacionalinio muziejaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmų veiklą apžvelgė direktorius dr. Vydas Dolinskas. Kadangi pastato darbai nėra baigti, muziejus dirba sunkiomis sąlygomis: negali priimti lankytojų, neturi parodų ir normalių darbo valandų. Jis tikisi, kad bent pusė Rūmų bus įrengti ir perduoti Valdovų rūmų muziejui 2013 m. birželio mėn.

Vis dėlto net ir tokiomis sąlygo-

mis nuo 2009 m. per Muziejaus gidų vedamas ekskursijas, švietimo programos ir renginius su Rūmais susipažino per 100,000 žmonių. Iki šių metų pabaigos Muziejus bus išleidęs 30 knygų ir apie 80 informacinių leidinių, surengęs daug renginių.

Paramos fondas – prieš Valdovų rūmų atkūrimo žlugdymą

Valdovų rūmų paramos fondo valdybos pirmininkas Algirdas Vapšys trumpai apžvelgė Fondo, įsteigto 2000 m., veiklą. Fondas dovanojo Valdovų rūmams kultūros vertybių, tarp kurių – 5 gobelenai, parėmė leidinių apie Valdovų rūmus leidybą, vasaros metu Katedros aikštėje prie Valdovų rūmų ruošė renginius. Šiais metais sustabdžius Valdovų rūmų statybas, Fondas pasiūlė susaukti Valdovų rūmų atkūrimo ir paskirties klausimų komisijos posėdį padėti spręsti iškilusias problemas. Fondo nuomone, jeigu iš tiesų yra rasta nusizengimų, reikia surasti ir teisti nusizengusius, bet negalima žlugdyti Valdovų rūmų atkūrimo projekto, t. y. LR Seimo priimto įstatymo projekto – Tūkstantmečio projekto, kai tiek daug atlikta ir tiek mažai telieka atlikti. Fondas taip pat aktyviai dalyvavo renkant iškilių asmenų parašus, kad būtų tęsiami Rūmų atkūrimo darbai. Kultūros ministrui Arūnui Gelūnui įteiktas išpūdingas sąrašas su daugiau nei 700 parašų – universitetų rektorių, akademikų, nacionalinės premijos laureatų ir kitų žinomų asmenų. Šią vasarą Fondas tęsė Katedros aikštės ceremonijas, kurias parėmė Vilniaus m. savivaldy-

bė. Fondas taip pat aktyviai padeda įgyvendinti įvairius Valdovų rūmų paramos komiteto JAV projektus.

Paramos komitetas JAV ir toliau rems projektus

Valdovų rūmų paramos komiteto JAV, įsteigto 2003 m., projektus apžvelgė komiteto pirmininkė, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkė Regina Narušienė. PLB nuo pat pradžios pritarė Valdovų rūmų atkūrimui. Visi jos pirmininkai – Vytautas Kamantas, Gabrielius Žemkalnis ir Regina Narušienė – yra Valdovų rūmų paramos fondo steigėjai. Paramos komitetas JAV finansavo svarbius objektus – Gotikinės menės įrengimą, Didžiosios menės, 100 metrų (300 pėdų) ilgio frizo su 71 valstybės ir savivaldybių herbais dizainą (autorius – dailininkas Arvydas Každailis; dalis šio frizo jau pagaminta ir įrengta). Prieš daugiau nei metus buvo nulietas Tūkstantmečiui paminėti sukurtas varpas, kuriam šiuo metu gaminamas stovas. Varpo sumanymas kilo iš JAV lietuvių dovanoto varpo Lietuvai 1922 m., kuris turėjo skambėti Vilniuje, bet, Lenkijai okupavus Vilnių, jis liko Kaune. Viena rėmėja JAV finansuoja Valdovų rūmų Saulės laikrodžio projektą, kuris turėtų būti įgyvendintas 2012 m. Narušienė sakė, jog jos vadovaujamas komitetas ypač remia šio vakaro pagrindinę temą – trečiojo aukšto reprezentacinės salės frizą su LDK valstybės dignitorių herbais ir, jeigu turės pakankamai lėšų, finansuos šią sieninę tapybą.

Apie heraldinį frizą ir dignitorių herbų jame

Valdovų rūmų trečio aukšto reprezentacinės salės frizo pagrindimą pristatė istorikas dr. Edmundas Rimša. Jis svečius supažindino su kiekvienu iš 23 dignitorių herbų, kurie bus šiame frize. Visų keturių reprezentacinės salės sienų išklotinės ir herbai buvo parodyti ekrane. Daugelio herbų kilmė yra lenkiška, kai lenkų bajorai padovanojo savo herbus lietuviams po Horodlės sutarties pasirašymo 1413 m. Tiesa, 9 iš 23 yra vietinės kilmės herbai. Frize yra Tiškevičių, Dorogostaiskių, Glebavičių, Masalskių; Radvilų; Chaleckių; Kosakovskių; Pacų, Tryznų; Naruševičių; Sluškių; Goštautų; Astikų, Vainų; Sapiegų; Valavičių; Kiškių; Druckių; Chodkevičių; Krošinskių; Kęsgailių; Zavišų, Talvošų; Ostrogiškių; Alšėniškių, Hornostajų; Čartoriskių; Giedraičių ir Kaributų, Kaributų-Višniovečių šeimų herbai.

Šio frizo įgyvendinimą ir sieninės tapybos darbus aptarė architektė restauratorė Nukelta į 13 psl.

Fondo valdybos pirmininkas Algirdas Vapšys aptaria Fondo veiklą.

Vytauto Abramausko nuotr.

Anais laikais

PRANĖ ŠLUTIENĖ

Nr. 9

Mokslinės programos

Prasidėjo pokyčiai ir mokslinėje srityje. Po Arūno Draugelio ir prof. Kevin Croke iš School of Public Health (University of Illinois at Chicago) apsilankymo Lietuvoje, prof. Croke netikėtai susitiko su dr. Dharmapuri Vidyasagar, profesoriumi ir UIC perinatalinės programos vedėju. Kadangi dr. Vidyasagar dirba tarptautinėje perinatalinėje programoje, Lietuva jį sudomino. 1991 metų vasarą jis pats aplankė Lietuvą. Grįžęs į Čikagą, jis sušaukė lietuvių gydytojų ir LML narių susirinkimą, kurio metu, deja, nieko teigiamo nebuvo nuspręsta. Po kelių savaičių įvyko kitas susirinkimas. Jame dalyvavo tik trys lietuviai: dr. Arvydas Vanagūnas, Birutė Augaitienė ir aš. Vanagūnas nepalankiai atsiliepė apie sunkų darbą, abejojo, ar kas norės dirbti. Vakare turėjome LML susirinkimą. Sutikau prisiišti atsakomybę. Pirmininkas Rimas Gulbinas pritarė, visi palaimino, ir likau viena. Buvo kalbama, kad dr. Vidyasagar nori pasipelniti, tik neaišku, kieno sąskaita.

Dabar mūsų perinatalinė programa gyvuoja ne vienerius metus. Dirbama be užmokesčio. Kai buvo pasirašomos sutartys tarp Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerijos, Vilniaus medicinos fakulteto ir UIC, manėme, kad paramos gausime iš United States Aid to International Development (USAID). Tačiau USAID nusprendė, kad energetika, verslas, politika bei administracija yra svarbesnės šakos nei medicina.

Nepaisant sunkumų, iki šios die-

nos Lietuvoje dėstė ir mokė 24 gydytojai, slaugytojos R.N's ir kitų sričių žmonės iš UIC. Vilniaus universiteto Santariškių vaikų ligoninėje ir Kauno medicinos vaikų klinikose buvo surengti pediatrijos ir naujagimių reanimacijos bei gaivinimo kursai (PALS ir NILS). Visiems, baigusiems šiuos kursus, buvo išduoti UIC pažymėjimai.

Mokyti gaivinti LML nupirko 8 reanimacinius gaivinimo manekenus po 275 dol. Būtų naudinga tokius manekenus turėti kiekvienoje iš 64 ligoninių, kur yra gimdymo skyriai. Paskaitose dalyvavo neonatologai, pediatrai, rezidentai, medicinos studentai, sesutės, keletas tuo metu Lietuvoje besilankiusių latvių ir rusų neonatologų. Įsteigti du pirmo lygio perinataliniai centrai Vilniuje ir Kaune. Įranga – šveicarų dovana.

Lietuvos Respublikos Pediatrijos skyrius UIC programą pasirinko savo tolesnės veiklos modeliu. Abiejų skyrių vyr. neonatologai stažavosi UIC, Čikagoje vykusiuose seminaruose, kurie kiekvienam dalyviui kainavo po 1,000 dolerių, dalyvavo 8 neonatologai iš Lietuvos ir net du iš II lygio skyrių. Stažuotes suorganizavo dr. Vidyasagar ir dr. Sheldon Walsstein, jie lietuvičiams leido seminaruose dalyvauti nemokamai. Šios programos dėka, nepaisant mažesnio gimstamumo, naujagimių mirtingumas Lietuvoje sumažėjo 2.8 proc.

1995 metais rugpjūčio mėn. programa tarp SAM, VU ir UIC buvo palaiminta ir priimta į Pasaulio sveikatos organizaciją.

Pabaiga.

KMU Odontologijos fakultete: prof. Simona Milčiuvienė, doc. Nijolė Kelbauskienė, dr. Leonidas Ragas iš JAV ir prof. Jonas Žekonis prie LML nupirkto ir dr. Leonido Rago pagalba atskraidintos naujos portatyvinės odontologinės įrangos. 2001 m. rugsėjis.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

www.draugas.org

Surengtas dešimtas Valdovų rūmų...

Renginio metu buvo galima įsigyti koklių kopijų, leidinių ir kitų gaminių.

Atkelta iš 12 psl. Audronė Kaušienė, individualios įmonės „Archeodomas“ vadovė.

Vaišės, loterija ir staigmena

Po informacinės dalies gretimoje salėje vyko UAB „Karolinos turas“ paruoštos vaišės. Po jų buvo proga apžiūrėti Valdovų rūmų vertybių ekspoziciją. Ekskursiją, dalyvaujant daugiau kaip 30 svečių, vedė dr. Dolinskas.

Po ekskursijų vyko tradicinė Fondo loterija, kurioje buvo galima laimėti dailininkų Silvijos Drebcikaitės, Ramunės Vėluvienės ir Gintaro Gesevičiaus, įmonių „Shakespeare Boutique Hotel“, UAB „Jūratis akmenėliai“, restorano „Sue's Indian Raja“ ir Fondo dovanotus prizus.

Bet prieš tai įvyko staigmena. Vienas svečias pasiteiravo, ar rengėjai neprieštarautų, jei jis šioje puikioje istorinėje aplinkoje pasipirštų savo mylimajai. Rengėjams neprieštaraujant, Audrius Dukanskis visų svečių akivaizdoje priklaupė ir paklausė savo mylimosios, ar ji sutiktų už jo tekėti. Sulaukus teigiamo atsakymo, iš salės svečių pasigirdo plojimai. Tačiau tai – dar ne viskas. Vykstant loterijai, Dukanskis traukė bilietą ir ištraukė savo mylimosios numerį. Jūdviejų laukė laimikis – nakvynė Senamiestyje esančiame viešbutyje „Shakespeare Boutique

Hotel“.

Renginį suorganizavo Valdovų rūmų paramos fondas, talkininkaujant Fondo savanoriams ir mokytojai Danutei Ulvydienei su Vilniaus licėjaus moksleiviais. Techninę įrangą parūpino ir ją aptarnavo Valdovų rūmų muziejaus ir LR Seimo darbuotojai.

Vilniaus licėjaus moksleivės platina loterijos bilietus.

Valdovų rūmų paramos fondas įsteigtas 2000 m. rugpjūčio 23 d., dar prieš LR Seimo priimtą įstatymą, kuriame Fondas paminėtas kaip papildomų lėšų šaltinis. Fondas padeda vykdyti LR Seimo priimtą įstatymą atkurti Valdovų rūmus.

Valdovų rūmų paramos fondo informacija

Atkel
netur
kunig
stieči
toks
sunki
gerbia
savoti
moky
kių c
vyras
šneko
priešt
– joks

Lietuva laimės tik mąstydamą globaliai

Atkelta iš 2 psl.

...

Koks Lietuvos atsakas į globalizacijos procesų sukeltus pokyčius? Pirmą, svarbu pripažinti ir puoselėti supratimą, kad ir esant ES nariais bei veikiamiems globalizacijos veiksnių, mes išliekame lietuviais! Tauta yra faktinis valstybės suverenai ir juo išliks net globalizacijos sąlygomis. Laisvo žmonių, kapitalo, paslaugų, pinigų ir kultūrų judėjimo amžiuje ypač svarbu išlaikyti lietuvių tautą rišančius pradus. Lietuvių kalba, istorija, tradicijos – raktas tautos klestėjimui. Niekas tuo už mus nepasirūpins, tik mes patys. Amerikos lietuvių bendruomeniškumo, savanorystės tradicijos – nuostabus pavyzdys Lietuvai ir naujajai lietuvių kartai, kuri perima išikūrę Anglijoje, JAV ir kitur.

Antra, nors, regis, su naryste NATO ir ES, užsitikrinome saugumą, svarbu nepriimti to kaip savaime suprantamo dalyko. Bet kurie santykiai tarp žmonių, tautų ir valstybių turi būti nuolat plėtojami. Todėl ir Lietuvos santykiai su mumis ypač artima ir svarbia sąjungininke JAV turi būti aukščiausio politinio dėmesio centre, užpildant dvišalius santykius aktyviais politiniais ir ekonominiais ryšiais, paremtais abipusių interesų bei visų pirma bendrai išpažįstamomis laisvės, demokratijos ir įstatymo viršenybės vertybėmis.

Trečia, norėdami būti laimėtojai globalioje ekonomikoje, turime studijuoti naujų pasaulinių žaidėjų – Kinijos, Indijos, Brazilijos – ekonomiką ir politiką, šių šalių kalbą ir istoriją, o skverbdamiesi į sparčiausiai besivystančių šalių rinkas – išlaikyti ir stiprinti pozicijas kaimyninėse rinkose.

Knygos „The World is Flat“ („Pasaulis yra plokščias“) autorius Thomas Friedman ragina „nebijoti indų ir kinų, nes jie mus skatina tobulėti ir augti, o ne slinkti žemyn“. Vienai pyrago daliai – Kinijos ekonomikai –

didėjant, didėja bendras pasaulio ekonomikos pyragas. Taip ne tik didėja pasiūla, bet ir pačioje Kinijoje bei Indijoje didėja paklausa pirkti kitas prekes iš užsienio valstybių.

Ketvirta, kylančios žinių ekonomikos įmonės Lietuvoje ir jų paslaugų ir gaminių sklaida pasaulinėje rinkoje turės ypatingą reikšmę Lietuvos ekonomikos konkurencingumui. Kuo daugiau Lietuvoje bus tokių įmonių kaip „GetJar“ ar „Fermentas“, tuo labiau trauksime užsienio investuotojų žvilgsnius. Svarbu bendromis lietuvių pastangomis, kur bebūtume ir ką beveiktume, garsinti Lietuvą kaip nuostabią šalį turizmui, svarbu padėti patekti į užsienio rinkas tradicinėms Lietuvos pramonės ir žemės ūkio pagamintoms prekėms ar produktams. Šalies pažanga šioje srityje bei požiūris į laisvą prekybą yra ne tik ekonomikos augimo prieštara globalizacijos sąlygomis, bet ir viena svarbiausių Lietuvos įvaizdžio formavimo priemonių.

Penkta, globalizacijos sąlygomis taip pat esame priversti keisti požiūrį „Lietuva – lietuviams“. Kaip liudija JAV, Jungtinės Karalystės, Skandinavijos šalių patirtis, kuo atviresnė visuomenė kitų tautų piliečiams, tuo stipresnė jos ekonomika. Konkurencinė kova dėl protų ir kvalifikuotos darbo jėgos neaplenkia Lietuvos. Svarbu sukurti tolerantišką aplinką kitų šalių, tautų, rasių atstovams, paruošti veiksmingas jų įsivienimo į lietuvišką aplinką programas.

Tad drąsiai kurkime ateitį ant tvirtų vertybinių, laisvės, nepriklausomybės, asmeninės iniciatyvos ir atsakomybės bei atjautos pamatų!

Kalba pasakyta LSS Akademinių skautų sąjūdžio 87-ojo jubiliejaus metinėje šventėje Los Angeles, California, 2011 m. spalio 22 d.

Vygaudas Ušackas – Europos Sąjungos specialusis atstovas Afganistane ir ES atstovybės vadovas.

Juokiasi puodas, kad katilas – juodas!

Atkelta iš 3 psl. karo orlaivius ir neturi nieko bendra nei su Lietuvos kunigaikščių, nei su etnografinėmis valstiečių virtuve. O jų suvalgius, apima toks jausmas, lyg būtum prarijęs sunkiai suvirškinamą karą laivą. Bet gerbiamas Cornelius sakė, kad tai savotiška lietuvių vyrų vyriškumo mokykla: jeigu neišveiki kokį penkių cepelinų iš karto, tai koks gi tu vyras“, – įsitikinusi Šerelytė. Jos pašnekovė Aldona Žemaitytė tam neprieštarauja. Jos manymu, cepelinai – joks lietuvių kulinarinis paveldas,

o mados dalykas, einantis iš kartos į kartą ir neatstovaujantis lietuvių virtuvei.

Ar tai ne gražus paskatinimas Amerikoje atidaryti naują, sakykime, žemaitišką restoraną be cepelinų? Turiu ir dar vieną viltį – kad Kūčios sugrįžtų į joms įprastą dieną – gruodžio 24 d. Keturias savaites užtrukęs adventas pasibaigdavo Bernelių Mišiomis Kūčių vidurnaktį ar šv. Kalėdų rytu, o dovanėlėmis dalindavomės per Tris Karalius.

Lietuvių išėivijos sporto mėgėjų organizacijoje vyksta kartų kaita

Atkelta iš 5 psl. vietose atsidūrė kaimyninės Kanados sportininkai Būtų gaila, jeigu tiek talentingų žaidėjų ir organizatorių turinčiame „Vėjų“ mieste neatsirastų tebenorinčių įrodyti, kad ne veltui 60 metų būtent šio didmiesčio atstovai buvo ŠALFASS kelrodė žvaigždė. Norėtusi ir toliau matyti gausiausias Čikagos komandų delegacijas tiek mūsų Sąjungos gretose, tiek Pasaulio lietuvių žaidynėse Lietuvoje.

– **Esi sakęs, kad „iki šiol sportas buvo lietuviškos visuomeninės veiklos užribyje“. Ko trūksta, kad kuo daugiau tiek čia, Amerikoje, gimusio jaunimo, tiek iš Lietuvos atvykusieji į bendruomenę įsijungtų per sportą?**

– Šnekant apie sportinę išėivijos veiklą, man sudėtinga išsamiau pasakoti apie tai, kas vyko Amerikos lietuvių sportiniame gyvenime prieš 50, netgi prieš 20 metų. Galiu apie tai spręsti tik iš savo kolegų pasakojimų. Dažnai teko girdėti tokią nuomonę, kad sportui tekdavo nedaug mūsų visuomenės dėmesio. Tradiciškai iškilėsnė JAV LB ir kitų organizacijų nariai vertindavo mūsų tautiečių pasiekimus meno, kultūros, galų gale mokslo ar verslo srityse. Tačiau nepamirškime, kad laikai keičiasi, ir XXI amžiuje sunku įsivaizduoti bet kokioje šalyje, užsienyje ar pačioje Lietuvoje didesnę ar mažesnę mūsų tautiečių bendruomenę, neturinčią jokių ryšių su sportu. 2011 m. mūsų gimtinėje vykęs Europos vyrų krepšinio čempionato turnyras kažin ar paliko abejingų bent vienoje lietuvių šeimoje. Daugelyje pasaulio valstybių Lietuva žino todėl, kad joje gimė ir užaugo Arvydas Sabonis, Šarūnas Marčiulionis, Romas Ubartas, Virgilijus Alekna, Žydrūnas Savickas, Algimantas Šalna, Dainius Zubrus, Vida Vencienė. Jie tapo ne kiek ne mažiau įžymūs ir Lietuvai atnešė ne mažiau naudos negu Kipras Petruskas, Jonas Mekas, Violeta Urmana, Irena Milkevičiūtė ar net Mikalojus Konstantinas Čiurlionis. Beje, būtų įdomu, jeigu kas nors bent apytiksliai paskaičiuotų, kiek dabar lietuviško jaunimo yra įsijungę į mūsų bendruomenes per sportą ir kiek – per kultūrinę ar kokią kitokią veiklą. Manau, tokios apklausos rezultatai būtų, ko gero, stebinantys. Aš per 15 metų, praleistų Amerikoje, niekur tiek susirinkusiųjų, kaip per lietuvių krepšinio turnyrus, nemačiau, jeigu kalbėsime apie nuolat tokiose varžybose dalyvaujančius ir ją stebinčius, o ne apie pavienius renginius, tokius kaip šokių ar dainų šventės. Žinoma, visuomet visur mūsų galėtų būti ir dar daugiau – juk gyventojų surašyme čia, JAV, lietuvių kilmės žmonių beveik kiekvienoje plačiau apgyvendintoje valstijoje užregistruota tūkstančiai. Bet kur jie visi pasislėpę?

– **Kaip pavyko bandymas pereiti prie kitokio, labiau amerikietiško, varžybų organizavimo – už žaidynių rengimą organizacijai ar pavieniams asmenims sumokant?**

– Tai rimčiau pradėta svarstyti tik šiemet, kai pastebėjome, kad savo jėgomis nebepajėgiame suorganizuoti ŠALFASS metinių varžybų taip, kaip reikėtų. Vyresnieji buvo įpratę ne tik patys tokiose sporto šventėse dalyvauti, jas organizuoti,

bet ir apmokėti papildomas išlaidas. Deja, mūsų karta į daugelį visuomeninės veiklos sričių žiūri gana skeptiškai. Naujojo šimtmečio ekonomikos dėsniai diktuoja ir visiškai kitokias savanoriškos veiklos aplinkybes – vis sunkiau beišsiverčiame dirbdami vien tik visuomeniniais pagrindais, taigi nori nenori tenka po truputį pereiti ir prie „amerikietiškojo“ veiklos modelio, kai varžybas rengiantieji gauna nedidelį užmokestį už sugaištą laiką ir atliktą darbą

– **Ne taip seniai ŠALFASS gavo pelno nesiekiančios organizacijos statusą, buvo įkurtas ŠALFASS fondas. Kaip jam sekasi?**

– Prieš keletą metų mūsų Valdyba „paveldėjo“ ŠALFASS fondo kūrimo projektą, kuriame buvo padriškai surašyti įstatai ir iki galo nesutvarkyta registracija kaip ne pelno siekiančios organizacijos, remiantis valstybinės mokesčių inspekcijos (IRS) nuostatais. Šiemet, padedant Čikagos lietuviui advokatui Rimui Domanskiui, visi dokumentai baigti tvarkyti – kitas ne mažiau svarbus žingsnis – surasti tinkamą šio fondo vadovą, administratorių. Galima pasvajoti, kad už keliolikos metų ŠALFASS fondas taps taip pat svarbus išėivijos lietuviams, kaip Lietuvių Fondas ar bent jau Tautos Fondas. Vis dėlto šiandien svarbu, kad tokį sporto paramos fondą jau turime. Laukiame pirmųjų aukų, kurias bus galima nurašyti nuo JAV federalinių mokesčių. O norintiems prisidėti prie stambiausios išėivijos sporto mėgėjų Sąjungos veiklos skubu pranešti, kad Jūsų paramos laukiame apsilankius ŠALFASS tinklalapyje www.salfass.org, kur galima paaukoti, paspaudus mygtuką dešinėje „Donate“.

– **Kokie svarbiausi ŠALFASS renginiai, varžybos vyks ateinančiais metais?**

– Jau kuris laikas skelbiame apie ŠALFASS remiamą Naujųjų metų sportinį renginį – slidininkų sąskrydį Aspen, CO (kovo 25–31 d.). Taip pat patvirtintos pagrindinių Sąjungos organizuojamų krepšinio varžybų datos: senjorų (vyresni nei 35 m. amžiaus) turnyras pirmą sykį rengiamas Palm Beach, FL 2012 m. kovo 31–balandžio 1 d., jaunių (iki 16 m.) pirmenybės kitąmet organizuojamos Cleveland, OH gegužės mėn. 19–20 d., o 2012 m. 62-oji ŠALFASS metinė sporto šventė planuojama gegužės 25–27 d. Wall, NJ. Prieš tai kartu su Lietuvos ambasada rengsime LR „Ambadoriaus taurės“ krepšinio turnyrą, kuris numatytas 2012 m. balandžio 21 d. Washington, DC. Apie kitų sporto šakų varžybas nuolat (kaip ir įprasta) pranešime visiems ŠALFASS sporto klubams ir nariams elektroniniu paštu, informacija nuolat skelbiama minėtame Sąjungos tinklalapyje www.salfass.org. Kitais metais pagrįstai tikimės dar aktyvesnio Šiaurės Amerikos lietuvių dalyvavimo mūsų organizuojamose varžybose. Naudodamasis proga noriu pasveikinti „Draugo“ skaitytojus su ateinančiomis šv. Kalėdomis ir palinkėti puikių, sportiškai žavingų Naujųjų 2012-ųjų.

Kalbino Loreta Timukienė

Latvijos sostinė didžiuojasi esanti Kalėdų eglutės gimtine

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Kiekvienais metais prieš Kalėdas Latvijos sostinė Ryga sulaukia itin daug lankytojų – ir ne vien todėl, kad žmonės mėgsta šventes sutikti kitose šalyse, bet dar ir dėl to, kad būtent Ryga yra laikoma Kalėdų eglutės gimtine. Ši faktą yra pripažinusi ir savo interneto puslapyje paskelbusi Jungtinėse Amerikos Valstijose įsikūrusi Nacionalinė Kalėdų eglučių asociacija (NCTA).

Istoriniuose šaltiniuose yra rašoma, kad 1510 metais grupė pirklių Rygos aikštėje papuošė pirmąją Kalėdų eglę. Tiesa, kai kurie tyrinėtojai teigia, kad tai net nebuvo spygliuotis – pirkliai pastatė piramidės pavidalo medinį statinį, kurį pavadino medžiu ir papuošė džiovintomis gėlėmis, vaisiais, daržovėmis ir šiaudiniais žaislais. Šis faktas ir laikomas daugiau kaip penkis amžius turinčios tradicijos ištakomis. Pernai, kai buvo minimos jau 500-osios Kalėdų eglutės metinės Rygoje, čia surengta išpūdinga eiseną ir šventę, kurioje dalyvavo daugybė vietos gyventojų ir svečių.

Ryga laikoma Kalėdų eglutės gimtine.
A. Vaškevičiaus nuotr.

Įdomu tai, kad latvių kaimynai estai nenori nusileisti ir įrodinėja, jog būtent Estijoje, priešais šios šalies sostinės Talino rotušę, per tradicinę žiemos šventę pirmoji eglė pastatyta dar 1441 metais, o aplink ją šoko netekėjusios moterys, kurios vėliau šį medį padegė. Tačiau tokiems teiginiams trūksta įrodymų, tad būtent Rygą NCTA yra pripažinusi Kalėdų eglutės gimtine.

Šiomet Latvijos sostinė vėl surengė šventę – iki pat ateinančių metų sausio 15 dienos Rygoje galima pamatyti „Kalėdų eglutės kelią“ – įvairiose miesto vietose yra papuoštos 25 Kalėdų eglutės. Vienos jų – tradicinės ir įprastos, kitos – naujoviškos. Eglutės šiai akcijai papuošė Latvijos menų akademijos studentai, kurie nepagailėjo išradingumo ir originalumo.

Nėra žinoma, kada eglutės Kalėdoms pradėtos puošti Lietuvoje, tačiau manoma, kad šis paprotys atsirado palyginti neseniai. Jis Lietuvą pasiekė iš Vokietijos ir itin paplito praėjusio amžiaus antrame dešimtmetyje. Eglutės daugiausia buvo puošiamos stikliniais papuošalais, tik

vėliau atsirado įvairesnių papuošimų.

Šiomet pirmoji Kalėdų eglutė Lietuvoje įžiebta lapkričio pabaigoje Prezidentūroje. Prezidentė Dalia Grybauskaitė ją įžiebė kartu su 150 vaikų iš Šiaulių krašto bei būriu žymių Lietuvos žmonių. Prezidentė kartu paskelbė akciją „Knygų Kalėdos“, kurios metu paragino šalies gyventojus padovanoti Lietuvos bibliotekoms naujų knygų. Kiekvienas perkantis specialiu akcijos lipduku pažymėtus leidinius knygynuose gali juos čia palikti, ir jie bus perduoti bibliotekoms. Džiugu, kad prie šios akcijos viena pirmųjų prisijungė Lemont gyvenanti „Draugo“ bendradarbė Ritonė Rudaitienė, padovanavusi didelę dalį savo tik ką Lietuvoje pasirodžiusios knygos „Iš kelionių užrašų“ egzempliorių.

Istoriniuose šaltiniuose išliko įrašai, kad po Latvijos eglutės pradėta puošti ir kitose Europos šalyse. XVI amžiaus pradžioje Vokietijoje buvo įprasta puošti medelių obuoliais, XVII a. Austrijoje eglutes pakabindavo viršūne žemyn ant lubų namuose. Ameriką Kalėdų eglės pasiekė XVIII a. pradžioje, o jas pardavinėti pradėta 1851 metais. Jau netrukus, 1853 metais, pirmoji eglė papuošta Baltuosiuose rūmuose. Tuo pat metu iš Vokietijos atėjo paprotys puošti eglutes stiklo papuošalais, dažniausiai burbulais, tik vėliau pradėtos naudoti įvairios žaislų figūrėlės.

Maždaug apie 1883 metus pasirodė ir pirmosios dirbtinės eglutės, kurių kaina svyravo nuo pusės iki vieno dolerio. Mūsų dienomis apie 80 proc. visų dirbtinių eglučių yra pagaminama Kinijoje.

1901 metais atsirado pirmasis eglučių ūkis – 25,000 norvegiškų eglučių pasodinta New Jersey. JAV prezidentas Franklin Roosevelt 1930 metais pasodino eglutes New York valstijoje. Dabar Amerikoje kasmet yra pardudama apie 25–30 mln. medelių, išaugintų specialiuose ūkiuose. Ūkininkai iš viso augina apie 350 mln. medelių savo ūkiuose, įsikūrusiuose visose valstijose ir Kanadoje. Tų ūkių yra apie 15,000, eglučių iš viso plotas užima apie 15,000 hektarų (apie 350,000 akrų). Vidutiniškai vienas medelis išauga per 7 metus, nors Kalėdoms dažniausiai puošiamos eglės, kurios auginamos 4–15 metų. Vėliau po švenčių eglutės yra perdirbamos.

JAV gerai žinoma Kalėdų eglė, puošiamą New York, prie Rockefeller centro. Pirmoji eglutė čia papuošta 1933 metais, kai medį papuošė 700 lempučių. Per tuos dešimtmečius šios eglutės įžiebimo šventė tapo didžiule švente. Šiomet joje dalyvavo daugybė kino ir muzikos žvaigždžių, atvyko ir pats prezidentas Barack Obama.

Daugiametės tradicijas turi ir Baltųjų rūmų Kalėdų eglė. Šiomet rūmų Mėlynajame kambaryje, kuris yra priimamasis, papuoštas beveik 6 metrų (apie 19 pėdų) aukščio balzaminis kėnis, išaugintas ūkyje Wisconsin valstijoje. Šį medį Baltųjų rūmų specialistai pasirinko iš maždaug 200 pretendentų. Eglė buvo atvežta vežimu, kurį traukė du arkliai. Medį išauginusi Sue ir Tom Schroeder šeima šį kėnį pasodino prieš 18 metų. Kalėdų eglę Baltuosiuose rūmuose per šventinį sezoną pamato beveik 100,000 lankytojų.

Rašytojo a. a. Andriaus Mirono ir a. a. Gabrielės Bielskytės Mironienės sūnus, aktorės a. a. Monikos Mironaitės sūnėnas

A † A

GABRIELIUS A. MIRONAS

Mirė 2011 m. gruodžio 11 d.

Gimė 1936 m. sausio 1 d. Lietuvoje, gyveno Philadelphia, PA.

Nuliūdę liko: žmona Rima, duktė Dalia su vyru John, duktė Audrė, sesuo Loreta su vyru Alan, giminės, draugai ir pažįstami JAV ir Lietuvoje.

Gabrielius ilgą laiką dirbo įvairiose bendrovėse vadybos konsultantu. Buvo aktyvus Lietuvių Bendruomenės narys, kurį laiką pirmininkavo Philadelphia apylinkėje, buvo Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos direktoriumi, Philadelphia Lietuvių radijo pranešėju, vėliau įsijungė į „Laisvės“ chorą, vienu laiku bu-vo jo išdininkas.

Visi, pažinoję Gabrielių, matė koks jis buvo atsidavęs šeimai, pasiruošęs padėti visiems į jį besikreipiantiems, nuoširdus draugas, patikimas darbuotojas ir dosnus bei rūpestingas žmogus. Jį tokį prisiminsime ir labai pasigesime. Amžina Jam pagarba ir ramybė.

Kūnas bus sudegintas.

Atsisveikinimas vyks gruodžio 17 d., 9:45 val. r. Šv. Andriejaus bažnyčioje 10:30 val. r. gedulingos Mišios.

Vietoje gėlių prašome aukoti „Abington Hospice at Warminster“ organizacijai. Čekius rašyti: AMH Hospice, Abington Hospice at Warminster, 225 Newtown Road, Warminster, PA 18974, Attn. Bobbi Zimmaro.

Prašome paminėti, kad aukojate Gabrieliaus A. Mirono atminimui.

Nuliūdę artimieji

A † A

**Ambasadoriui
ALGIRDUI ŽEMAIČIUI**

mirus, Lietuva neteko nepailstamo lietuviybės puoselėtojo, žmogaus, branginusio ir su didžiuliu atsida-
vimu tarnavusio savo Tėvynei.

Reiškiu nuoširdžią užuojautą mirusiojo artimiesiems.

*Užsienio reikalų ministras
Audronius Ažubalis*

Kolegai diplomatai, ekonomistai, aktyviam visuomenininkui

A † A

**JE ambasadoriui
ALGIRDUI JONUI ALEKSIS
ŽEMAIČIUI**

mirus, nuoširdžiai užjaučiame velionio šeimą, artimuosius, draugus ir kolegas šią sunkią valandą.

Liūdime kartu su visais, išgyvenančiais netekties širdgėlą.

*Lietuvos Respublikos generalinis
konsulatas Čikagoje*

SIŪLO DARBĄ

South side intermodal trucking company looking for experienced CDL drivers. 80% drop and hook. Ask about our BONUS program. Call Mr. White at 815-834-9090.

PERKA ŽEMĘ

Perku arba išsinuoju žemę Lietuvoje, tinkamą ūkininkauti. Pilnai atsiskaitau per banką. Sandorį galima atlikti Lietuvoje ir JAV. Tel. +370-616-93194, el. paštas: kadugiai@gmail.com

www.draugas.org

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Gruodžio 17 d., šeštadienį, Švč. Mergelės Marijos Gimimo** parapijos bažnyčioje 4 val. p. p. bus atnašaujamos šv. Mišios už Petronėlę Kulys Vaišnoras, mirusią 1991 m. gruodžio 20 dieną.

■ **A. a. Gabrielius Mironas, buvęs JAV LB Philadelphia** apylinkės pirmininkas, „Laisvės“ choro administratorius, mirė gruodžio 11 d. Laidotuvių apeigos vyks šeštadienį, gruodžio 17 d., Šv. Andriejaus bažnyčioje (1913 Wallace St., Philadelphia, PA 19130). Atsiveikimas nuo 9:45 val. r. iki 10:30 val. r. Šermenų nebus. Laidotuvių šv. Mišios aukojamos 10:30 val. r.

■ **Filisterių skautų sąjungos Čikagos skyrius** ruošia kalėdinę popietę gruodžio 17 d., šeštadienį, 2 val. p. p., PLC didžiosios salės vakarinėje dalyje. Kviečiame gausiai dalyvauti. Daugiau informacijos gausite tel. 630-243-6302 arba el. paštu auresles@comcast.net.

■ **Gruodžio 17 d., šeštadienį, Gedimino** lituanistinėje mokykloje, St. Andrew Lutheran Church patalpose (10 S. Lake St., Mundelein, IL 60060) vyks šventė-koncertas „Nupūstos Kalėdos“. Pradžią 1 val. p. p. Nuo 12 val. p. p. iki 4 val. p. p. veiks kalėdinė mugė. Norinčius prekiauti šventėje prašome skambinti tel. 847-668-1731.

■ **Paroda „Pensilvanijos angliakasių Lietuva“** vyks tik vieną dieną – sekmdienį, gruodžio 18 d., nuo 12 val. p. p. iki 8 val. v. Jaunimo centro mažojoje salėje. Parodoje matysite Vlodo Butėno, Elenos Bradūnaitės-Aglinšienės ir Algimanto Kezio kelionės po Pennsylvania metu (1972–1973) darytas nuotraukas. Parodą ruošia Algimantas Kezys.

■ **Visus nuoširdžiai kviečiame į Pasaulio** lietuvių centro Moterų renginių komiteto ruošiamas Kūčias gruodžio 18 d. 12:30 val. p. p. PLC didžiojoje salėje. Atvykite smagiai praleisti popietę su draugais bei paskanauti tradicinių lietuviškų Kūčių patiekalų. Vietas užsisakyti galite PLC raštiniėje tel. 630-257-8787.

■ **Gruodžio 28 ir 29 dienomis Ateitinių** namuose (1380 Castlewood Dr., Lemont, IL 60439) vyks biblinė stovyklėlė 1–6 klasių vaikams. Tel. pasiteiravimui 630-243-1070 (seselė Laimutė). Registracija iki gruodžio 18 d.

■ **Sitikime Naujus metus su Brighton Park** choru Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos mokyklos salėje gruodžio 31 d. 8 val. v. Gros muziko Algimanto Barniško ansamblis, jūsu laukia gardus maistas, staigmenos ir gera nuotaika. Kaina 45 dol. asmeniui užsisakant vietas iki Kalėdų, po Kalėdų – 60 dol. Stalus ir vietas užsisakyti galite tel. 708-703-7114 (Vilija) arba tel. 773-627-2137 (Algimantas).

■ **Gruodžio 31 d. 7:30 val. v. Pasaulio** lietuvių centre, Lemont, organizuojamas Naujųjų metų sutikimas. Vakarą ves Genovaitė Bigenytė, šoks pramoginių šokių šokėjai Aušra ir Lukas, skambės Eglės Tarelės atliekamos dainos, gros Kipras Tarela, diskoteką ves Arminas. Vakarą skirtas JAV LB ir PLC paremti. Tel. informacijai 708-349-4736; tel. 630-257-8787, arba tel. 630-673-3384.

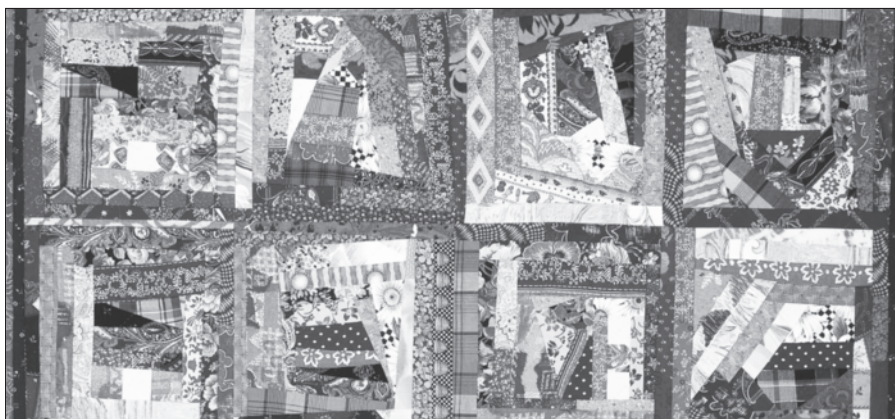
■ **Švč. Mergelės Marijos Gimimo (Marquette Park)** parapijos salėje gruodžio 31 d. ruošiamas Naujųjų metų sutikimas. Muzikinę programą atliks Ričardas ir Giedrė Sokai. Vietas užsisakyti prašoma iki gruodžio 26 d. Daugiau informacijos suteiks Audra tel. 773-776-4600.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Tradicinė Kūčių vakariėnė Lietuvių** klube (4880 46th Ave., North, St. Petersburg, FL 33714) rengiama gruodžio 24 d., šeštadienį. Pradžią 5 val. p. p. Auka asmeniui – 25 dol. Vietas prašome užsisakyti pas Laimutę Alvarado tel. 727-360-1064.

■ **Gruodžio 31 d., šeštadienį, JAV LB** Centrinė NJ apylinkė kviečia kartu sutikti Naujuosius metus Brielle Fire Company patalpose (509 Longstreet Ave. & Cardeza Ave., Brielle, NJ 08730). Pradžią 7 val. v. Vietas užsisakyti iki gruodžio 20 d. tel. 732-674-7556 arba 848-992-4222.

■ **Balandžio 7–14 dienomis Washing-**ton, DC, vyks kasmetinis Vyšnių žydėjimo festivalis. Tradiciškai festivalyje dalyvauja visų JAV valstijų ir užsienio šalių ambasadų atstovės. Norinčiųjų dalyvauti atrankoje prašytume iki 2012 m. sausio 15 d. imtinai atsiųsti savo biografiją (anglų k.) el. pašto adresu: liana.vazbienne@urm.lt

Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre
5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60467
gruodžio 16 d., penktadienį, 7:30 val. v.
tekstilinių Jadvygos Orantienės skiautinių parodos
„Gyvenimas yra gražus“ atidarymas

Dalyvaus autorė. Parodą ruošti padeda JAV LB Kultūros taryba.

Osvaldo Jablonskio akvarelė.

Maloniai kviečiame į vieno žymiausių Lietuvos akvarelistų Osvaldo Jablonskio darbų parodą „M. K. Čiurlionio Lietuva“ gruodžio 20 d., antradienį, nuo 6 val. v. iki 8 val. v.

LR generaliniame konsulate New York

(420 Fifth Ave., 3rd floor, New York, NY 10018)

Apie dalyvavimą prašytume pranešti el. paštu ny@urm.lt arba tel. 212-354-7840

Gerbiamieji, ieškau nusipirkti: J. Rimšos, V. Vizgirdos, K. Varnelio, P. Kalpoko, K. Šimonio, P. Puzino, J. Šileikos, A. Galdiko, P. Domšaičio, K. Jonyno, V. Petravičiaus, V. Igno, K. Žoromskio, M. Dobužinskio, K. Skleriaus, V. Kasiulio, A. Žmuidzinavičiaus, J. Pautieniaus, P. Kaupo, M. Šileikio, A. Varno, V. Rato, J. Čeponio, L. Tuleikio, J. Švažo, A. Gustaičio, V. Kirsarasko, A. Savicko, A. Martinaičio, V. Ciplijausko, A. Petrulio, A. Samuolio, J. Mackevičiaus, A. Valeškos, P. Kiaulėno, G. Staniulio, A. Zavisaitės, A. Motiejūno, K. Zapkaus ir daugelio kitų lietuvių dailininkų sukurtų tapybos ir grafikos darbų. Taip pat ieškau įsigyti skulptūrų: Petro Rimšos, V. Kašubos, K. Jonyno ir kitų lietuvių autorių. Pirksiu Lietuvos senovinius žemėlapius.

Taip pat norėčiau širdingai padėkoti ir pasveikinti su artėjančiomis šv. Kalėdomis visus, kurie atsiliepė į mano prašymą arba ketina tai padaryti ateityje.

Tel.: 617-459-9952 (USA), el. p.: modeboston@yahoo.com

Adresas: Modestas Rimkus, P. O. Box. E34, S. Boston, MA 02127, USA

Kiekviena šeima turi savo tradicijas. Danguolės ir Rimanto Mackevičių šeima po Padėkos dienos vakariėnės eina kėgliauti. Šių metų varžybose nugalėjo Danguolė. Nuotraukoje: Tomas, Danguolė ir Rimantas Mackevičiai pasibaigus varžyboms.

Astos Švedkauskaitės nuotr.

Artėja Kalėdos ir Naujieji metai. Savo draugus, gimines, artimuosius ir pažįstamus galite pasveikinti per „Draugą“.

Sveikinimus su tekstu ir 25 dol. čekiu siųskite „Draugo“ administracijai adresu 4545 W. 63rd. St., Chicago, IL 60629

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis

6247 S. Kedzie Avenue

Chicago, IL 60629

Tel. 773-776-8700

Toll free 24 hr. 888-776-6742

Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.

Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.

www.johngibaitis.com

gibaitis@aol.com

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street

Chicago, IL 60629

(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošiimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,

2212 West Cermak Road.

Tel. (773) 847-7747

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,

Chicago, IL 60629

Tel. 773-582-4500

Valandos susitarus